

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I DOBRESU

Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro-de- canul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Consilier la Curtea de Apel din București
RÈNÈ DÉMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laureat în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ST. LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticel Judiciare.

Membru corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membru corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-cl, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni pretul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

ERATA. In numărul 39 de Duminică 18 Noembrie 1928, la nota d-lui Ștefan P. Mihăileanu, la pagina 618 coloana I rândul I a se citi: „Din moment ce absența declarată este bazată pe“

S U M A R

- *Observațiuni asupra privilegiului tezaurului public*, de avocatul Const. Zamfirescu;
- *Instanțele de recurs în materie electorală*, de G. P. D.;
- *Magistrații în fața conștiinței*, de magistratul Const. Alexandrescu;
- ENRICO FERRI „Principii de Drept criminal“, traducere de Petre Ionescu-Muscil și DR. NIC. IORGULESCU „Pe marginea Codului penal în proiect, *Recenzii* de Dr. Vintilă Dongoroz;

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Apel Buc. s. III: *Frantz Italia cu Frantz Giovanni*. (Succesiune. Imobile aflate în mai multe țări. Ce legi se aplică, cele teritoriale sau cele personale ale decedatului sau ale erelor săi? Art. 2 C. civ.);
- Curtea cu Jurați din Ilfov: *Ion G. Rusu zis și Jean, Ion Răcănel și Ionescu Ștefan zis Tanți, atentat la pudoare cu violență*. (Aplicabilitatea art. 375 Ccd. penal), cu o Notă de Constant Ionescu;
- Trib. Dâmbovița s. I: *A. K. cu Marin T. Cârstea și G. G. Dănescu*. (Tablourile de prestații prevăzute de art. 34 legea drumurilor. Judecător de ocol trecut pe tablou. Dacă constituie o neexactitate în sensul art. 37 legea drumurilor, care să atragă pedepsirea primarului și notarului? Art. 31 legea p. org. judecătorească), cu o Notă de Al. Kostachi.

A apărut :

OBSERVAȚIUNI ASUPRA PROIECTULUI DE COD PENAL ROMÂN studiu critic de Vintilă Dongoroz Doctor în Drept, Avocat. Lei 80.

A apărut în editura *Curierul Judiciar*, VOL. X (ultimul) din opera Profesorului G. Plastara, cuprinzând urmare la materiile: *Persoane, Bunuri, Obligațiuni* cum și *Reforma Legislației Civile și Relativitatea Drepturilor*, toate tratate în Drept Comparat și Jurisprudență. La sfârșitul volumului autorul publică o *Bibliografie Generală* de drept civil. Lei 420

OBSERVAȚIUNI

asupra

PRIVILEGIULUI TEZAURULUI PUBLIC*)

I. — O prea zeloasă aplicare a legilor cu caracter fiscal, de către organele administrative, nu duce întotdeauna la o dreaptă, la o juridică aplicare. În sensul acesta luată, *fiscalitatea* contribuie a denatură adesea înțelesul legii și a-i compromite scopul.

Observațiunile ce ne încumetăm să facem vizează numai înțelesul juridic al textelor de lege de care ne ocupăm, în dorința de a contribui la mai multă lumină în aplicarea lor din partea instanțelor judecătorești, singurele chemate cu drept suveran a stăvilii nedreptele aplicări ale dispozițiilor legale.

Chestiunea privilegiului *tezaurului public* pentru creanțele sale, cu dese aplicări în practică, este una din acele, cari par a fi rămas încă nelămurite.

Am luat în cercetare art. 1725 cod. civ., iar la lumina interpretării lui am încercat precizarea sensului dispozițiilor celor câteva legi mai de seamă ce se ocupă cu acest privilegiu, în dorința de a determina totdeauna câmpul de aplicare al art. 1725 al. 2 în raport cu privilegiile stabilite de legile speciale și totdeauna a stabili care este situația juridică a privilegiului tezaurului în general, atunci când vine în conflict cu alte drepturi reale, având preferință în baza inscripției, sau a calității lor.

Generalitățile la care ne-am menținut tind mai

*) Aceste observațiuni sunt scrise cu prilejul unei sentințe a Trib. Chișinău. Acțiunea fiind încă pendinte în fața instanțelor judecătorești n'am putut-o adnota încă.

mult la fixarea principiului, decât la rezolvirea chestiunilor de detaliu.

II. — Art. 1725 cod. civ. rom. (2098 civ. fr.) fără a fi dat loc la numeroase controverse, ca multe alte dispozițiuni din cod, conține în sine un lucru neclar, iar neclaritatea provine din redactarea al. 2. Art. 1725 este dispozițiunea cu caracter general din legislația noastră care se ocupă de privilegiul tezaurului public, alături de alte texte cu caracter special cum sunt art. 1753 § 3 și 1768 (1), care stabilesc privilegiul Statului, comunelor și stabilimentelor publice asupra bunurilor prezente ale percepătorilor și administratorilor centrali sau art. 1730 § 8, stabilind privilegiul Statului asupra caucionamentului funcționarilor publici pentru abuzurile și prevaricațiunile acestora din urmă.

Iată textul art. 1725:

„Privilegiile tezaurului public și ordinea în care se exercită ele sunt regulate prin legi speciale.

Tezaurul public nu poate obține un privilegiu în contra drepturilor persoanelor al treilea dobândite mai înainte”.

Acest text, de altfel, nu face decât să consfințească un drept pe care Statul și l'a arogat din cele mai vechi timpuri. La Romani: *Respublica creditrix omnibus creditoribus chirographaris praeferetur* (2); iar în codurile moderne dispozițiunile stabilind acest privilegiu al Statului pentru creanțele sale nu lipsesc.

III. — Dacă în al. I al acestui art. nu s'au enumerat și toate acele legi speciale, la care se face aluzie, este pentru că mai toate aceste legi stabilind diferite privilegii pentru Stat, județ, comună sau alte instituțiuni publice sunt legi ce nu au decât un caracter vremelnic, supuse deci transformărilor impuse de necesitățile momentului; sunt dispozițiuni cu caracter administrativ (3).

IV. — Iată acum și cele câteva texte din principalele legi stabilind un privilegiu în favoarea tezaurului public și de cari înțelegem să ne ocupăm în scopul enunțat mai sus.

Art. 116 al. I din legea contribuțiunilor directe din 23 Februarie 1923:

„Sumele înscrise în roluri și neplătite la datele sus prevăzute vor fi urmărite conform legii speciale de percepere și urmărire a veniturilor publice, 15 zile dela exigibilitatea lor”.

Art. 66 din legea timbrului din 29 Aprilie 1927:

„Pentru urmărirea și perceperea taxelor de timbru și impozitelor prevăzute de această lege, a diferențelor de taxe de timbru și impozite precum și a amenzilor, se va aplica legea de urmărire”.

Statul are privilegiu pentru sumele eventual datorite asupra întregii averi mobiliare și imobiliare a debitorului.

1) De altel atât art. 1753 § 3 cât și art. 1768 și 1730 § 8 sunt abrogate de art. 27 din legea contabilității publice pentru tot ce este contrar acesteia.

2) Dig., L., 38 par. 1.

3) Laurent, XXX, 320 ed. 4-a.

Acest privilegiu în privința imobilelor se păstrează în favoarea fiscoi fără formalitatea inscripției încă un an dela data deciziei de stabilirea impozitelor succesoriale sau dela data ordinelor de urmărirea diferențelor, ori a aprobării proceselor-verbale de contravenție.

Peste acest termen privilegiul fiscoi continuă a își conserva rangul său sub condiția inscripției (intabulării).

După art. 67, privilegiul fiscoi pentru drepturile succesoriale urmărește imobilul în orice mâini va trece, chiar în cazul când s'a acordat termen de plată.

Art. 27 din legea contabilității publice din 21 Martie 1903.

„Statul, județele, comunele și toate instituțiunile publice și pământurile de binefacere au privilegii de drept asupra averii oricărui funcționar mănuiitor de bani publici, în ordinea mai sus enunțată, fără ca una din aceste autorități să poată recurge contra celeilalte pe motivul că funcționarul mănuiitor de bani publici era prepusul sau fusese numit de dânsa.

Statul, județele, comunele și toate instituțiunile publice și așezămintele de binefacere au facultatea de-a înscrie oricând privilegiul său asupra oricărei averi a funcționarului în deficit”.

Art. 17 și 27 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

Art. 17. După ce stabilește dreptul pentru Stat de a urmări în orice avere pe orice percepător sau mănuiitor de bani publici, cari s'au făcut vinovați de sustrageri sau delapidări în paguba caselor publice; zice în al. ultim:

„Împlinirea sumelor se face conform art. 26 și urm., cu drept de preferință și fără prejudiciul pedepselor prevăzute în codul penal pentru asemenea fapte.

Art. 24. — Statul, județul și comuna au privilegiul înainte de orice datorie particulară pentru veniturile de orice natură și amenzii asupra întregii averi a debitorului, mobilă și imobilă, fără ca în privința imobilelor să fie supus la formalitatea inscripțiunei și fără ca prin vânzarea silită a lui să se purgeze acest privilegiu, în cea ce privește impozitul asupra venitului imobilelor.

În caz de concurență între Stat, județ și comună sau numai între două dintr'insele Statul va avea primul rang, județul al doilea rang și comuna al treilea rang.

Pentru arenzile datorite privilegiul Statului se regulează după dispozițiunile codului civil”.

Acestea sunt în dreptul nostru, cele mai de seamă texte cari stabilesc privilegiul tezaurului asupra averii funcționarilor sau contribuabililor debitori ai Statului, județelor sau comunelor.

V. — Aliniatul II al art. 1725 cod. civ. a dat naștere însă la păreri deosebite în interpretarea lui în Franța și bineînțeles, și la noi.

Jurisprudența, atât în Franța, cât și la noi a avut însă puține ocazii să se pronunțe.

Aceasta, pe deoparte pentru că textele legilor speciale de care vorbește art. 1725 al. I, bine interpretate, ajută la rezolvirea acestor chestiuni, iar pe de alta, dat fiind sânguința pe care o pune fiscoi la re-

cuperarea drepturilor sale, acestea nu au timpul să târăganească până a fi discutate în justiție.

Totuși, și mai adesea, cu ocaz a vanzarilor silite a imobilelor, se pune chestiunea concursului între privilegiul tezaurului și drepturile reale ale particularilor, regulat conservate.

VI. — Ce interpretare s'a dat art. 1725 al. II?

Într-o primă, care e și cea mai veche interpretare (4), acest aliniat nu face decât să aplice legilor cari stabilesc acest privilegiu, principiul *neretroactivității* legilor, înscris în art. 1 cod. civ.,

După acești autori deci: *legile cari stabilesc privilegiu în această materie, nu pot atinge drepturi dobândite de terți înaintea promulgării lor; dar că odată legea privitoare la privilegiul fiscoalului promulgată, fiscoalul își exercită privilegiul său fără a se opri la anterioritatea datei creanțelor născute în urma publicării acestei legi* (5).

„En definitive l'art. 15 ne fait qu'appliquer le principe de l'art. 2 aux lois qui établissent les privilèges”, zice *Laurent* și după el susținătorii acestui mod de a vedea.

Iar, pentru a fi logici până la capăt, toți acești autori se văd siliiți a afirma că legiuitorul a înscris în art. 1725 al. II o dispozițiune *inutilă* față de aceea a art. I cod. civ.

În sprijinul tezei lor acești autori aduc: un argument de principiu, după care privilegiile fiscoalului fiind: „*Les plus favorables des privilèges puisqu'ils constituent un droit social et par conséquent d'intérêt public*” trebuie să primeze pe toate celelalte, și un argument de text. În adevăr, *Laurent* crede a vedea în cuvântul „*obtenir*” din textul francez al art. 2098 un cuvânt întrebuintat *anume* și referindu-se la privilegiile obținute prin *legi noi*.

Într'a doua interpretare (6), care este în același timp a autorilor mai recenți se susține, din contra, că art. 1725 al. II departe de a fi căutat să repete dispozițiunea art. I cod. civ., el stabilește o *normă nouă de drept* în virtutea căreia: *privilegiile tezaurului nu pot fi exercitate în dauna terțelor persoane, având drepturi de preferință deja stabilite și înscrise asupra debitorului*. Aceasta, independent de data legii care stabilește privilegiul, ei avându-se în vedere data creanțelor.

Acești din urmă autori se sprijină atât pe lucrările preparatorii, cât și pe interpretarea logică a citatului text.

În adevăr, din desbaterile care au avut loc cu privilegiul stabilirii ipotecii tezaurului asupra bunurilor

contabililor, Cambacérès, observă că dacă tezaurul trebuie să fie garantat, nu este mai puțin adevărat „*qu'il est nécessaire d'exprimer cette limitation et de dire que les privilèges du trésor public ne pourront détruire ceux qui existeraient antérieurement à la gestion du comptable*” (7).

În urma acestei observațiuni, al cărui sens nu poate lăsa nici un dubiu, s'a înserat al. II al art. 1725 (2098 fr.). Deci nici o urmă de discuțiune cu privire la data legii. Argument de interpretare: Pentru ca art. 1725 să fi repetat ceea ce s'a spus deja în art. I cod. civ., ar fi urmat ca legiuitorul să fi înțeles să dea acestei dispozițiuni a cod. civ. un caracter *imperativ* pentru legiuitorul viitor, deci o dispozițiune de două ori inutilă, deoarece ea nu putea legă pe acesta din urmă, care rămâne liber a da putere retroactivă unui text de lege, după cum poate modifica însuși textul art. 1725 cod. civ. De altfel, acest aliniat luat în acest sens ar fi în flagranta contradicție cu aliniatul I al art. 1725, care tocmai el trimite la legile speciale ce urmează a determina privilegiile fiscoalului și rangul lor.

La primul argument al susținătorilor primei păreri se răspunde, că tot atât de social este a veghea la siguranța transacțiunilor, asupra cărora nu pot plană la infinit incertitudinea exercitării unui privilegiu ocult al Statului.

Cât privește cuvântul „*obtenir*” el nu poate avea alt înțeles decât acel de „*a avea*”.

Se observă dar cât de fondată este interpretarea cea de a doua.

La noi cum vom arăta mai departe, această a doua interpretare a fost consacrată și de Înalta Curte de Casație printr-o decizie din 27 Octombrie 1900, singura la a noastră cunoștință în acest sens. Această decizie, de altfel nu a fost de loc relevantă (8).

VII. — Art. 1725 al. II în interpretarea că, ori de câte ori privilegiul tezaurului vine în concurență cu o creanță particulară privilegiată regulat înscrisă și conservată, anterioară creanței Statului, aceasta din urmă este primată de cea dintâi, se aplică ori de câte ori este vorba de acest conflict de drepturi reale, și o lege specială n'a statuat nimic sau contrariul. Vom trece pe scurt în revistă textele din legile speciale enunțate mai sus, de altfel cele mai importante în legislația noastră, spre a vedea mai ușor sfera de aplicare a art. 1725 al. II în raport de aceste texte.

Dacă adesea se dau soluțiuni greșite acestor texte este că ele sunt interpretate izolat și independent de art. 1725 cod. civ.

VIII. — Art. 116, din legea pentru *unificarea contribuțiunilor directe* trimite pur și simplu la legea de urmărire din 1921, în ceea ce privește recuperarea sumelor prevăzute de lege.

4) *Laurent*, XXIX, 320 ed. 4; *Troplong*, I, 90; *Marton*, II, 309; *Pont*, I, 29; *Guillouard*, II 555; *Cas. civ.* 2 Decembrie 1862. D. 62, 503. La noi *Alexandresco*, X, p. 368 și *Apel Iași* s. II. 2 Februarie 1894, *Dreptul* 43 din 1894.

5) *Troplong*, I, 90, S. 39, 2, 136.

6) *Baudry et Loyne*, XXV, 648; *Aubry et Rau*, III, § 263 bis et 5; *Planiol*, II, 3145 ed. 5; *Cass.* 1857, D., 57, 1432.

7) *Fenét*, T. XXV, p. 357.

8) *Cas.* I, 366 din 1900.

În schimb, art. 66 din *legea timbrului* din 1927 este de cea mai mare importanță. După ce stabilește privilegiul fiscoiului pentru *taxele de timbru, diferențele de timbru, amenzile și impozitele* cuvenite în baza legii, asupra întregii averi mobile și imobile a debitorului, acest text trimite, în ceea ce privește urmărirea și perceperea acestor drepturi, la *legea de urmărire*.

Prin al. III al. art. 36 se stabilește rangul și modul de conservare al acestui privilegiu. Anume, acest privilegiu se păstrează în favoarea fiscoiului fără a fi înscris, însă numai „*un an dela data deciziei de stabilirea impozitelor succesoriale, sau dela data ordinelor de urmărire diferențelor, ori a aprobării pr. verbale de contravenție*”.

Dacă în lăuntru termenului de un an nu și-a înscris privilegiul său, fiscoiul „*continuă a-și păstra rangul său sub condiția înscripției (intabulării)*”.

Atât în răstimpul de un an acordat de legiuitor, cât și după acest termen, în caz când privilegiul a fost înscris, rangul său este determinat de cele trei date prevăzute în acest art., după felul creanței, adică: data deciziei de stabilirea impozitelor succesoriale, data ordinelor de urmărire diferențelor, sau data *aprobării procesului verbal de contravenție*.

Legea din 1927 însemnează un progres față de legile anterioare, cari mențineau acest privilegiu *fără a fi înscris* atât timp cât creanța care îi dăduse naștere, n'a luat sfârșit prin plată sau purgă.

În ceea ce privește soarta drepturilor reale anterior consimțite și cari stabilesc o preferință particularilor titulari ai acestor drepturi regulat înscrise și conservate conform legii (privilegii, ipoteci, etc.) să dăm cuvântul raportorului legii timbrului:

„Am prevăzut un an de la data deciziei de stabilirea impozitelor succesoriale sau dela data ordinelor de urmărire ori a aprobării proceselor verbale de contravenție în lăuntru cărora fiscoiul e dispensat de formalitatea înscripției; de la această dată însă e ținut să-și înscrie privilegiul său *spre a nu rămână în incertitudine drepturile celor de al treilea*”.

Dacă fiscoiul neglijează a face înscripția la data arătată, potrivit principiilor dreptului civil *privilegiul se poate înscrie și ulterior, dar fără a prejudicia drepturile celor de al treilea înregistrate în intervalul intermediar*”.

Din cele de mai sus rezultă că legiuitorul din 1927, nestatuând contrariul în mod expres n'a înțeles să se îndepărteze dela principiul înscris în art. 1725 al. II după care drepturile particularilor înscrise anterior asupra imobilelor urmărite de fiscoi primează pe ale acestuia din urmă când sunt născute ulterior.

Am văzut că art. 27 din *legea contabilității publice* stabilește deasemenea un privilegiu de drept asupra oricărei averi mobile și imobile a oricărui funcționar public mănuiitor de bani publici.

Este singurul text cu caracter general în legislația noastră care se ocupă de privilegiul Statului, asupra averii *funcționarilor mănuiitori de bani publici*.

Intrucât acest text, în al. II, stabilește numai facultativ pentru Stat dreptul de a-și înscrie privilegiul său, se deduce dela sine că și fără această înscripție privilegiul se conservă.

În ceea ce privește rangul lor, deși citatul art. nu specifică, nu este mai puțin adevărat că el urcă la data săvârșirii însăși a faptului care i-a dat naștere. Judecata nu face în această materie decât să constate drepturi preexistente.

Ce se întâmplă însă cu drepturile particularilor înscrise anterior nașterii creanței fiscoiului asupra averii imobiliare a funcționarului urmărit? Art. 1725 al. II soluționează chestiunea. Text de drept comun cu caracter general, el se aplică ori unde legea specială nu a hotărât contrariul, sau a tăcut. Aceste drepturi rămân în picioare și primează pe ale fiscoiului înscrise, sau nu, ulterior.

Venim acum la *legea de urmărire a veniturilor publice din 1921*.

Art. 24 al actualei legi, nu este decât art. 8 al legii din 1877. Până la 1905, data la care a fost modificată legea, acest art. 8 avea următoarea redacție:

„Statul, județul și comuna, au privilegiu înainte de orice datorie particulară pentru contribuțiuni directe, asupra întregii averi a debitorului, mobilă și imobilă, fără ca în privința imobilelor să fie supus la formalitatea înscripției”.

Dacă sub imperiul acestui text a putut fi discutată chestiunea dacă prin vânzarea silită a imobilului se operează purga impozitelor datorite Statului (9), legea din 1905 modifică acest art. în sensul că art. 8 devenit art. 7 al. I, primește ca adaus următoarele cuvinte:

„Și fără ca prin vânzarea silită a lui să purgheze acest privilegiu în ceea ce privește impozitul funciar”.

Rezultă de aci că pentru orice alte venituri ale Statului, județelor și comunelor, în afară de impozitul funciar, legea din 1905 înțelegea să aplice dreptul comun, care nu era altul, cu privire la chestiunea ce ne preocupă, decât art. 1725 al. II.

Cu alte cuvinte, pe deoparte drepturile reale ale particularilor, înscrise anterior nașterii creanței fiscoiului, primează privilegiul acestuia din urmă, căci dispensa de înscrierea privilegiului rezolvă doar chestiunea conflictului cu alte drepturi reale înscrise ulterior nașterii creanței sale; — iar pe de altă parte, acest privilegiu este purgat prin vânzarea silită a imobilului, conform art. 565 pr. civ., atunci când Statul, județul sau comuna nu și-au valorificat drepturile lor de creditori fie prin omiterea de a fi trecuți pe tabloul de ordinea creditorilor, fie că au sucombat în contestația făcută la acest tablou. Excepție numai pentru *impozitul funciar*, care urmărește imobilul în mâna adjudecatarului până la despăgubirea completă, în cazul când nu s'a îndestulat

9) v. N. Luca: O chestiune fiscală, *Curierul judiciar* No. 29 din 1904.

din prisosul de preț eșit la licitație. Cuvintele adăugate prin legea din 1905, art. 7 nu fac decât să confirme cele spuse mai sus, căci dacă legiuitorul a stabilit că chiar pentru impozitul funciar, căruia a înțeles să-i acorde cea mai mare sollicitudine, vânzarea silită nu operează purga, apoi dela sine se deduce că în acest caz toate celelalte creanțe, ale fiseului înscrise sau născute posterior creanțelor particulare anterior înscrise, se purgează. Privilegiul Statului pentru impozitul asupra venitului nu se stinge decât prin plată. Iată ce zice Inalta Curte în această privință. (10).

„Privilegiul pe care îl are Statul pentru contribuțiunile de orice natură asupra întregii averi a debitorului, mobilă sau imobilă, constituie o excepție dela dispozițiunile art. 565 pr. civ. de oarece nu poate fi purgat decât prin plată”.

Legea din 1 August 1921 modifică primul aliniat al art. 7 din legea veche în sensul că în loc de cuvintele „*impozitul funciar*” se întrebuintează cuvintele „*impozitul asupra venitului imobilelor*”, și tot prin această lege se suprimă alin. 4 al art. 7, acest din urmă art. 21.

Art. 24 din noua lege lasă deasemenea chestiunea rangului privilegiului tezaurului, pentru alte venituri decât impozitul pe venitul imobiliar, tot nelămurită.

Socotim că chestiunea nu poate să fie soluționată decât tot cu ajutorul art. 1725 al. 2 în interpretarea de mai sus.

IX. — Curtea de Casație a avut ocazie, cum am spus mai sus, să se pronunțe asupra chestiunii rangului privilegiului tezaurului și să dea o interpretare în același timp art. 1725 al. 2.

Iată cum a fost adusă a se pronunța asupra acestei chestiuni.

Înainte Curții de Apel din Iași se prezintă următoarea speță: În 1900 Andrinopol constituie o ipotecă în favoarea lui Daniel asupra moșiei Bazga. Decedând debitorul, moșia fiind scoasă în vânzare, se adjudecă asupra creditorului. La întocmirea tabloului de ordine, Statul pretinde, pe cale de contestație, să fie achitat cu precădere de suma de lei 41 mii 526,25 b., reprezentând taxa de mutațiune pentru transmiterea moștenirii către legatarul universal N. Nannu. Apel din partea creditorului Daniel. Motivul: fiseul având o creanță posterioară înscrierii ipotecei sale, nu poate fi plătit cu preferință.

Curtea în majoritate, revenind de altfel asupra unei jurisprudențe a sa anterioară, dată într-o speță asemănătoare în care admisesese contrariul (11), admite apelul.

Iată cum argumentează Curtea : (12)

„Considerând, că privilegiul ce se naște în profitul creditorului proprietarului posterior lovește un imobil deja desmem-

brat, micșorat în favoarea creditorilor proprietarului anterior, de unde rezultă că principiul din art. 1722 după care privilegiile conferă o preferință, chiar față cu creditorii ipotecari precum și principiul din art. 1723 în virtutea căruia calitatea creanței determină singură rangul privilegiului; acest principiu nu este riguros aplicabil decât atunci când concursul există între creditorii aceluiași debitor, ai aceluiași proprietar al imobilului; când însă, în virtutea dreptului de urmărire ce aparține creditorilor privilegiați și ipotecari, concursul are loc între creditorii ai proprietarilor succesivi ai imobilului urmărit, atunci rangul creditorului privilegiat al ultimului proprietar, față cu creditorii ipotecari ai unui proprietar anterior, se determină după data nașterii creanței privilegiate, căci privilegiul nefiind decât o însușire a creanței nu poate exista înainte de a se naște creanța însăși”.

și mai departe:

„Căci nici un text, nici un motiv juridic nu permite a stabili în favoarea privilegiilor tezaurului public o derogatiune dela principiile generale expuse mai sus: căci părerea prohibitivă a dispozițiunii al. II a art. 1725 cod. civ. implicând ideea unei îngrădiri a drepturilor tezaurului, exclude orice interpretare derogativă și extensivă a regulilor generale în materie de privilegii.

Că deci creanța fiseului pentru taxe de înregistrare, nu poate avea rang decât dela data deschiderii moștenirii etc., etc.”.

Decizia este semnată între alții și de defunctul Matei Cantacuzino, pe atunci magistrat, care de altfel a rămas tot timpul de aceeași părere.

Dacă am reprodus principalele considerente ale deciziei Curții din Iași este pentru că ele au fost adoptate de Inalta Curte prin decizia No. 366 din 27 Octombrie 1900 (13) decizie care, după cum am spus, n'a fost îndeajuns de relevantă.

În ceiace privește al. 3 al art. 24 din legea de urmărire, el stabilește că pentru arenzile datorate Statului privilegiul se regulează după dispozițiunile c. civ. Aceasta înseamnă că le este aplicabil art. 1730 cod. civ.

X. — Din cele de mai sus rezultă deci următoarele: Art. 1725 nu trebuie luat decât ca o dispozițiune generală de drept comun, statuând asupra rangului privilegiului tezaurului în caz de conflict cu alte drepturi reale.

Caracterul imperativ atribuit de unii autori acestei dispozițiuni nu împiedică orice interpretare cu caracter derogatoriu sau extensiv, cum de altfel se pronunță și Curtea din Iași în deciziunea sus menționată.

Art. 1725 al. II urmează a se aplică ori decâte ori alte legi speciale, tac sau nu spun contrariul.

Rezultă deci că de câte ori o lege specială nu statuiază contrariul, drepturile reale, oricari și ori ale cui ar fi ele, asupra imobilelor și cari sunt anterior înscrise, nu pot fi lezate de privilegiul, chiar general, stabilit de tezaur în favoarea sa, deoarece proprietarul posterior dobândește proprietatea deja micșorată prin ipotecile câștigate de creditorii primului proprietar, iar privilegiul posterior lovește un imobil deja grevat în favoarea creditorilor anteriori.

10) Cas. III 347 din 909 B. p. 1006.

11) C. Apel Iași s. II, 2 Februarie 1894, Dreptul 43 din 1894.

12) C. Apel Iași 1900 Curierul judiciar, 1900 No. 60.

13) Cas. I, 366 din 1900 B. p. 1187.

Mai mult. Acest privilegiu al tezaurului, fie că este înscris, acolo unde legea pune o astfel de obligațiune, fie că nu, acolo unde legea îl conservă și fără inscripție, el este supus purgei în caz de vânzare silită, dacă nu există text contrariu de lege. Adjudecatorul, în baza art. 565 pr. civ. primește imobilul liber de orice sarcină.

Credem a fi stabilit deasemenea, că în nici una din principalele legi stabilind acest privilegiu pentru fisc, și ale căror texte respective le-am trecut în revistă, legiuitorul n'a înțeles să se abată de principiul înscris în art. 1725 al. II cod. civ., care rămâne deci tot textul general aplicabil în materia ce ne preocupă.

Am arătat de altfel că una din cele mai recente legi, legea timbrului a înțeles a face cea mai fidelă, cea mai rațională aplicare a principiului înscris în art. 1725 al. II cod. civ.

XI. — Rangul privilegiului fiseului ia naștere în principiu, acolo unde legea nu statuiază altfel, odată cu evenimentul la care se atașează. În cazul contribuțiilor prevăzute de legea pentru unificarea lor, privilegiul Statului se naște odată cu *exigibilitatea* creanțelor sale, la datele stabilite de lege.

În cazul privilegiului stabilit de legea contabilității publice, contra funcționarilor mănuiitori de bani publici, acesta urcă la data săvârșirii faptului din care decurge creanța privilegiată pentru Stat.

Privilegiul stabilit de art. 17 din legea de urmărirea veniturilor publice ia naștere deasemenea odată cu săvârșirea faptului încriminat.

S'ar putea deci spune că privilegiul tezaurului acolo unde legea nu stabilește altfel, ia naștere odată cu faptul care îi dă naștere (14).

Casația franceză a avut ocazia să se pronunțe asupra chestiunii privilegiului fiseului în cazul unui comerciant debitor de taxe de urmărire penală pentru bancrută care a fost declarat în stare de faliment înainte de constatarea și lichidarea creanțelor sale, dar posterior faptelor pentru care a fost condamnat ca bancrutar. Ea a decis că fiseul își păstrează privilegiul său contra masei falimentare pentru cheltuielile de urmărire penală a comerciantului bancrutar (15).

Sunt însă cazuri când legea statuiază că acest privilegiu urcă la anumite date, cari nu pot să corespundă cu nașterea faptelor, ci mai degrabă cu data stabilirii lor în mod *cert* și *lichid*. Astfel este cazul art. 66 legea timbrului.

În adevăr, privilegiul fiseului nu ia naștere pentru taxele de timbru și impozitele prevăzute în lege, sau a diferențelor de taxe de timbru și impozite și a amenzilor decât dela data deciziei de stabilirea impozitelor succesoriale, sau dela data ordinelor de ur-

mărirea diferențelor, ori a aprobării proceselor-verbale de contravenție.

Observăm că, în ceiace privește taxele succesoriale, privilegiul nu ia naștere decât dela *stabilirea* acestui impozit, iar nu dela data decesului.

XII. — După dreptul comun pentru a putea fi conservate privilegiile mobiliare, sunt scutite de formalitatea inscripțiunei. Art. 1739 cod. civ. scutește în mod expres de inscripțiune creanțele prevăzute în art. 1729 cod. civ., adică privilegiile generale asupra mobilelor.

Prin urmare, atunci când art. 66 din legea timbrului, art. 27 din legea contabilității publice cât și art. 24 din legea de urmărire scutește tezaurul de obligația înscrierii privilegiului său, nu fac, în ceia ce privește mobilele, decât să repete un principiu de drept comun înscris în cod. civ.

În ceiace privește însă privilegiul asupra imobilelor am văzut că art. 27 din legea contabilității publice și art. 24 din legea de urmărire dispensează în mod expres pe tezaur de obligația înscrierii privilegiului său.

După art. 66 din legea timbrului din 1927, pentru ca fiseul să-și conserve rangul privilegiului său, va trebui să și-l înscrie în termen de un an dela data stabilirii, în modul arătat de acel art. a creanțelor sale. Odată înscris el va avea soarta privilegiilor generale imobiliare, regulat conservate prin inscripțiune.

Quid dacă nu a fost înscris înăuntrul acestui termen, ci ulterior?

După art. 66 legea timbrului, fiseul continuă a-și păstra și în acest caz rangul privilegiului său, dar dela data inscripției. El aci o aplicare a principiilor înscrise în art. 1745 cod. civ., după care creanța privilegiată înscrisă ulterior termenului defipt de lege, devine creanța *ipotecară* cu rangul de la data inscripției.

Se înțelege dela sine că în celelalte cazuri studiate, și unde legea nu cere formalitatea inscripției, se menține privilegiul, atât timp cât nu intervine fenomenele arătate mai jos, căci, după cum zice P. Pont: (16)

„Cum s'ar putea concepe ca lipsa inscripției să poată face ca un privilegiu să degenereze în ipotecă, atunci când acest privilegiu se menține prin el însuși, independent de orice inscripție?”

XIII. — În ceiace privește *durata* pentru care se conservă rangul creanțelor: prevăzute de art. 66 leg. timbrului e înscrise un termen de un an; de art. 27 legea contab. publice și de art. 24 legea de urmărire — acestea din urmă fiind expres scutite de lege de obligația inscripției, iar existența lor echivalând cu inscripția lor — rangul privilegiului derivând din aceste art., se conservă atașat lui în limita principiului înscris în art. 1725 al. 2, atât timp cât

14) Aubry et Rau, III § 263 ed. 5; Baudry & de Loynes, XXII. 650.

15) Cass. 1857 D., 57, 1, 342.

16) P. Pont, I, 308.

n'a fost stins, sau purgat în baza unei convenții, sau în virtutea art. 565 pr. civ. cu excepție tot dată pentru impozitul asupra venitului, conform art. 24 legea de urmărire (17).

XIV. — Situația privilegiului tezaurului venind în concurs cu alte drepturi reale consimțite în favoarea altor creditori decât cei actuali, reese din cele mai sus expuse.

S'ar putea zice deci, că privilegiul fiseului este un *privilegiu general mobilier și imobilier* al cărui rang, atât timp cât există concurs între creditorii aceluiaș debitor personal, este determinat de calitatea pe care o atasează legea creanței privilegiate. Cât timp însă, creditorii au debitori personali diferiți, conflictul apare, dar numai în ce privește imobilele, iar privilegiul nostru general imobilier își pierde din dreptul său de preferință, spre a se transforma într'un drept de *suță* (de urmărire); iar rangul său depinde de inscripția sa, sau acolo unde o lege specială scutește e inscripție în mod expres, cum este cazul art. 27 legea contabilității publice, 24 leg. de urmărire, art. 66 leg. timbrului timp de un an, această inscripție corespunde cu data nașterii creanței fiseului, iar rangul său datează din acea zi. Iată dar cum în aceste din urmă cazuri privilegiul este mai mult o *ipotecă generală privilegiată* asupra imobilelor, decât un *privilegiu general imobilier*.

Se vede de aci că privilegiul tezaurului rămâne o *cult* atât timp cât există concurs între tezaur și creditorul ipotecar sau privilegiat, anterior, ai *aceluiaș* debitor.

Numai în acest caz el devine o jenă pentru creditor. Creditorul care voește să evite surpriza va trebui să se intereseze de situația datoriilor către fisc ale viitorului său debitor. Decât, că aceasta este imposibil în anumite cazuri cum de ex.: pentru amenzi de pronunțat pentru fapte în curs de cercetare și stabilire (diferențe de taxe de timbru, amenzi derivând din legea pentru unificarea contribuțiilor, taxe succesoriale în curs de a fi stabilite, etc.).

XV. — În caz de conflict între tezaur, creditori privilegiati asupra imobilelor și alți creditori ai *aceluiaș* debitor.

În privința *imobilelor*: față de creditori ipotecari anteriori, tezaurul, în calitatea sa de privilegiat general asupra imobilelor trece înaintea creditorului ipotecar. Aceasta rezultă atât din termeni întruinați de articolele din legile speciale aci studiate, cât și din art. 1722 cod. civ. în virtutea căruia privilegiul dă dreptul creditorului privilegiat de a fi preferat celorlalte creditori, chiar ipotecari. Socotim că dacă fiscu nu și-a înscris privilegiul său, de cât după trecerea de un an, el continuă a și păstra rangul său conform art. cod. civ. după care privilegiul în acest caz degenerază în *ipotecă*, cu

rang dela data inscripției. Însă în acest caz pierde preferința decurgând din natura sa de privilegiu, și rămâne o simplă creanță ipotecară. Art. 66 al. III leg. timbrului n'a vrut să spună altceva (18).

Tezaurul primează și creanțele ipotecare înscrise ulterior nașterii lui, în cazul când legea îl dispensează de formalitatea inscripției (ex. art. 27 legea contrib. publice (19)).

El primează și pe creditorii ipotecari cu ipoteca generală anterioară dobândirii lucrului (20).

În ceea ce privește conflictul între privilegiul tezaurului asupra mobilelor și privilegiile generale și speciale asupra mobilelor prevăzute de art. 1729 și 1730 cod. civ. cel dintâiu primează pe cele din urmă.

Iată cum argumentează Înalta Curte asupra acestui punct:

„Considerând că acest privilegiu al Statului introdus printr'o lege specială — era vorba de art. 7 leg. de urmărire — primează toate privilegiile indicate prin art. 1729 și 1730 cod. civ., fiindcă cod. civ. presupune existența acestui privilegiu al Statului introdus și reglementat printr'o lege specială precum: aceasta rezultă din art. 1725 cod. civ.: că, dacă Statul are a fi preferat pentru plata impozitelor tuturor cari au un privilegiu general sau special prevăzut de cod. civ., etc., etc.”.

Se vede de aci că privilegiul tezaurului trece înaintea privilegiilor speciale și imobiliare din art. 1737 cod. civil.

Argumentarea Curții este întemeiată pe un raționament logic și juridic în acelaș timp. S'ar părea că cu modul acesta de a raționa Curtea de Casație ar vrea să cuprindă și privilegiul pentru *cheltuielile de judecată*.

Este regretabil că legiuitorul nostru special nu a reglementat ca în Franța de ex. — deși nici aci nu a făcut-o peste tot — rangul privilegiului tezaurului în conflict cu alte privilegii, cel puțin cu acelea ca: *cheltuielile de judecată* și *privilegiul constructorului*, cari bazându-se pe ideia unui folos comun se impun a avea întâietatea.

Socotim că *cheltuielile de judecată* trec înaintea privilegiului tezaurului în ceea ce privește imobilul sau imobilele pentru care au fost făcute.

Privilegiul pentru cheltuielile de judecată este singurul privilegiu general imobilier din cod. civ. El este scutit de formalitatea inscripției prin art. 1739 cod. civ., iar după art. 1731, cheltuielile de judecată trec înaintea tuturor creanțelor înaintea cărora au fost făcute.

În aceste condițiuni prioritatea care se acordă cheltuielilor de judecată este mai puțin efectul unui privilegiu, cu toată denumirea pe care i-o dă codul — privilegiu, care ar presupune existențe mai mul-

18) Baudry et de Loynes, Priv. et Hypot. I, 796; Colin et Capitant II p. 870.

19) Cas. II 22 din 907 B., p. 907.

20) v. Colmet de Santerre IX. 8 bis, ed 2 pag 13 și Colin et Capitant, II p. 870.

17) V. Apel Buc. I 24 din 1923, Curierul Judiciar No. 36 din 1923.

tor creditor ai unui debitor comun, — decât efectul unei *prelevări* pe care creditorii înșiși o fac asupra prețului lor datorit de ei înșiși la un moment când debitorul nu mai este în posesia lucrului vândut (21).

Este mai mult o sarcină a urmăririi și în această calitate are întotdeauna întâietate asupra privilegiilor, generale sau speciale, și ori care le-ar fi data nașterii sau înscrierii lor, căci nefiind supuse înscripțiunii din cauza caracterului și a modului cum se prelevă, legiuitorul a înțeles a le pune deasupra tuturor celorlalte drepturi de preferință.

Fără a intra în detalii, menționăm că trebuie să fie vorba de cheltueli de judecată făcute în interesul comun al tuturor creditorilor pentru *conservarea, realizarea, sau lichidarea lucrurilor expropriate* (22).

Iată de ce aprobăm, în ceea ce privește cheltuelile de judecată, următorul considerent al deciziei din 27 Mai 1900 al Curții de Apel Iași.

„Considerând că singurele creanțe privilegiate care primează ipotecile constituite de proprietarii anteriori sunt numai creanțele pentru cheltueli de judecată și creanța constructorului pentru motivul ca aceste privilegii bazate pe ideea unui folos comun sau a unei sporiri de valoare a garanției comune tuturor creditorilor, se exercită numai în măsura acelui folos, în măsura acelei sporiri de valoare” etc., etc.

Chestiunea se schimbă însă în ce privește privilegiul constructorului. Acest privilegiu nu este scutit prin lege de formalitatea înscripțiunii, care singură îi determină rangul atunci când vine în conflict cu alte drepturi reale. Iar în acest din urmă caz art. 1725 al. II cod. civ. fiind aplicabil, se deduce ușor că acest privilegiu nu poate trece înaintea *tuturor* privilegiilor, deși în fond, și privilegiul constructorului are la bază aceași idee de folos comun adus creditorilor.

În ceea ce privește *cheltuelile de judecată*, Înalta Curte de asemenea este de părere că privilegiul pentru cheltuelile de judecată trece înaintea ipotecilor anterior înscrise (23).

Este drept că Înalta Curte s'a pronunțat asupra acestei chestiuni într-o speță dedusă în justiție pe baza art. 969 și 739 cod. com. privitoare la *cheltuelile de administrare a falimentelor și cotei de 3% prevăzută de acel art.*

Textul art. 739 cod. com. când stabilește că „*aceste creanțe sunt preferate înaintea oricăror datorii*”, este tot atât de general ca și art. 24 din legea de urmărire, care am văzut mai sus cum urmează a fi interpretat.

Socotim, dar, că Curtea greșeste când face să derive dreptul de întâietate în mod absolut pentru aceste creanțe din „*caracterul lor de taxe judecătorești*”.

Preferința absolută a acestor creanțe nu derivă din faptul că ele sunt stabilite de lege, căci toate privilegiile sunt stabilite de lege, și nici din faptul că în intenția legiuitorului a fost de a le socoti drept taxe judecătorești, căci și amenzile pronunțate de judecată pe baza art. 66 l. timbr. de ex. au acest caracter, ei pur și simplu din faptul că în ochii legiuitorului, aceste cheltueli sunt socotite drept *cheltueli de judecată*, cari, cum se exprimă art. 739 cod. com. trebuie *refinute*, sau cum am zis noi *prelevate* din patrimoniul falimentului.

Iată pentru ce socotim că pentru a fi preferate în mod absolut aceste cheltueli de judecată trebuie în toate cazurile, deci și în acel prevăzut de art. 869 cod. com. care n'a înțeles să deroage din art. 1727 cod. civ. și să fie făcute în interesul *tuturor creditorilor ipotecari* cu drept anterior, iar această constatare trebuie neapărat făcută în aceiași hotărâre care în cuviințează această preferință.

* * *

În lumina acestor câteva observațiuni de ordin mai mult principal sperăm ca chestiunea să fie reluată în amănunt.

Remarcăm însă că, îndeaproape privită problema privilegiului tezaurului, discuțiunea și critica poate avea loc mai mult asupra aceiași nu s'a făcut de legiuitor, decât asupra materiei deja legiferată și pe care aproape am parcurs-o aci.

CONST. C. ZAMFIRESCU

Dr. în Drept dela Paris, Avocat

Instanțele de recurs în materie electorală.

Nu putem lăsa nerelevată o chestiune ce s'a discutat în ultimul timp, mai ales că este de plină actualitate.

Tribunalul Iași s. I a hotărât de curând (*Jurisprudența Generală* 1928, speța 1205) și un autor s'a silit să dovedească în două articole (*Curierul Judiciar* 1928, No. 36 și No. 39) că recursurile împotriva cărților de judecată privitoare la listele electorale se îndreptează la tribunale, care ar fi instanța competentă cu judecarea lor.

Eroare !

Nici Tribunalul care a judecat fără competență, nici autorul care n'a reușit să dovedească competența tribunalului, nu are de altfel, vre-o vină. S'au condus doar după legea electorală așa cum e publicată în Monitorul Oficial No. 71 din 27 Martie 1926 sau în broșura oficială a imprimeriei Statului. Ori legea spune categoric că „*hotărârea judecătorească este definitivă și nu poate fi atacată decât cu recurs la TRIBUNALUL RESPECTIV*”.

21) Baudry et de Loynes, Priv. et Hypot. I 390 sq.; Planio!, I, 2623; Colin et Capitant, II, p. 792

22) Aubry et Rau, III 266; Baudry et de Loynes, I, 311.

23) Cas. civ. 377 din 901 B., p. 1676; Cas. II 287 din 907 B., p. 1772; Cas. III 478 din 911 B., p. 1561.

Din nefericire însă, legea a fost publicată greșit. În cameră, actualul ministru al Justiției, d-l Gr. Iunian, propusese un amendament care fusese admis și după care recursurile trebuiesc judecate de Curtea de Apel respectivă, (a se vedea acest amendament în „Desbaterile Camerei deputaților“, *Monitorul Oficial* din 13 Iunie 1926, pagina 2156).

După publicarea legii în Monitor cu textul ei greșit, Monitorul Oficial a revenit peste vre-o două luni și în numărul 105 din 12 Mai 1926 (pag. 6860) a inserat rectificarea cuvenită, după care art. 14 al. 11 din legea electorală trebuie citit astfel :

„Hotărârea judecătorească este definitivă și nu poate fi atacată decât cu recurs la CURTEA DE APEL“.

În modul acesta s'a pus de acord legea electorală cu legea de organizare judecătorească (art. 2 al. 4).

G. P. D.

Magistrații în fața conștiinței

Este necontestat, că în vremile acestea un singur lucru este mai cu temei ca activitatea socială, convocarea colegiului electoral în vederea alegerilor parlamentare.

Peste câteva zile alegerile acestea vor avea o realitate deplină sub supravegherea magistraților, când aceștia vor trebui să desfășoare o activitate profesională serioasă și impunătoare, a cărei existență însă se va pierde apoi în sgomotul întru-cât-va uniform al manifestațiilor lipsite de o grațioasă reverență, venită din partea luptătorilor impaciențați.

Fapt cert este că, de la război încoace, alegerile parlamentare au adus magistratura într'un vârtej de patimi, pe cari cei interesați l'au îndreptat în contra ei, imputându-i când violent, când insinuant, că nu păstrează o atitudine, care trebuie, pentru a avea fie care nota caracteristică a magistratului absolut obiectiv.

Faptul în sine este destul de semnificativ, fiind că sdruncină fundamental încrederea în justiție, care joacă în viața unui stat un rol destul de important.

Vinovăți însă, în acest caz, sunt cei cari în bizarele jocuri ale închipuire lor, recurg ușor la fapte de ponegrirea magistraturei.

Incontestabil, că un postulat de înalt ordin social impune ori căruia magistrat o atitudine inconjurată de lumina senină a conștiinței curate și a datoriei întemeiată pe o deplină legalitate.

De aci se impune, ca cei interesați să și dea seama, că este o neapărată trebuință să fie opriți de a desfășura în vâlmășeagul luptelor forțe, cari ar putea depăși marginile unei acțiuni incompatibile cu respectul dreptului ce se cuvine fiecăruia.

De fapt, toată nădejdea este la magistrați, cari,

în egida misiunii lor de împărțitori ai dreptății, trebuie să facă toate eforturile să asigure tuturor exercitiul dreptului de vot, în raport cu gradul de libertate pe care îl dă fiecăruia principiile legii constituționale.

Și nu este interesul momentan al unora, care trebuie să împingă cu toată sinceritatea către aceasta, ci este unul din cele mai vitale interese ale țării, este ordinea publică, care se sdruncină fundamental, când va pătrunde în opinia publică convingerea, că în vremuri turburi siguranța ideii de dreptate nu este nici la magistrați, prin urmare nu este nicăieri.

Nu trebuie mai mult că să se înțeleagă, că în această ipoteză dispare însăși rațiunea lor de a fi.

De aceea se cere magistraților, ca stând în fața conștiinței lor, să și amintească datoritiile, și stăpăniți de un ideal scrupulos, să pună întreaga putere și întreaga voință să înfrângă ori ce năzuință, care ar putea duce în birourile electorale la un rezultat final, cu altă înfățișare de cât cea pe care o dă cadrul legii aplicată cu sfințenie.

CONST. ALEXANDRESCU

Magistrat. Călărași-Ialomița.

RECENZII

ENRICO FERRI, „Principii de drept criminal, traducere de Petre Ionescu-Muscel, cu o prefață specială a autorului pentru România, Vol. I. pag. XIV + 304, București, 1928. Preț 300 Lei.

După traducerea operei marelui Cesare Vivante, „Principii de drept comercial“ datorită d-lui Paul Horia Suciu, literatura juridică română se îmbogățește cu o nouă traducere a unei opere de mare valoare, opera recentă a patriarhului științei penale moderne ilustrul profesor Enrico Ferri, redactată în românește de d-l Petre Ionescu-Muscel, doctor în drept și diplomat al Institutului de criminalologie de la Universitatea din Roma.

Valoarea operei lui Enrico Ferri este desigur un lucru afată de discuțiune, de aceea nu am putea vorbi de cât de importanța ei.

Enrico Ferri, șeful școlii pozitivistice penale și făuritorul concepțiunilor bazilare ale acestei școli, desfășoară de 50 ani cea mai prodigioasă activitate pe tărâmul științei penale. În opera sa de până acum au fost desbătute toate marile probleme de sociologie și antropologia criminală, de penologie, de statistică și politică criminală, de drept și procedură penală, nerămânând nici una din multiplele fapte sub care se prezintă problema delincvenței neexaminată.

Ceia ce lipsea în opera uriașului șef de școală, era o operă de sinteză în care dreptul penal să fie tratat în lumina tuturor adevărurilor recoltate de știința pozitivistă penală.

Această operă vine în cel de al 50-lea an de neobosită și rodnică activitate a marelui maestru, ca o încheiere a unui capitol al activității sale, întrucât, deși în vârsta de 72 de ani totuși, ilustrul profesor — după cum ne-o spune traducătorul — își continuă cu aceeași râvnă și îmbelșugare activitatea sa. Importanța acestei opere de necontestată valoare, stă în primul rând în aceea că se pune odată capăt veșnicei obiecțiuni, ridicată de pe-

nalității aparținând celorlalte școli, că principiile școalei pozitiviste nu pot primi o transpunere în domeniul dreptului penal, obiecțiune sprijinită pe deoparte pe împrejurarea că ilustrul șef al școalei pozitiviste s'ar fi ferit de a publica o operă de drept penal, iar pe de altă parte de constatarea că toți pozitivistii atunci când au scris opere de drept penal, au trebuit să renunțe la multe din principiile pozitiviste. Ei bine „*Principiile de drept criminal*” sunt un testimoniu eloquent că obiecțiunea de care pomenim mai sus e fără temei. În al doilea rând opera aceasta mai prezintă și importanța unui admirabil îndrumar în cunoașterea principiilor pozitiviste direct raportate la studiul dreptului penal.

De aceea recomandăm cu căldură traducerea d-lui Ionescu-Muscel, pe care îl felicităm atât pentru gestul, care-l onorează, de a fi ajutat la răspândirea operei ilustrului său profesor — care l'a apreciat atât de mult, — cât și pentru muncă depusă spre a reda în românește, în așa de scurt timp, „*Principiile de drept criminal*”, făcând ca aparițiunea lor să corespundă cu sărbătorirea celor 50 de ani de neasemuită activitate a maestrului maestrului.

DR. NIC. IORGULESCU. „*Pe marginea Codului Penal în proiect*”, reflecții psihiatrice; pag. 63, București, 1928.

Orice observațiuni în jurul viitorului Cod penal sunt desigur binevenite, folosul lor este sporit însă, atunci când vin de la un adevărat specialist, care pe lângă recititudinea observațiunii, mai adaugă și îndrumarea către soluțiunea cea bună. În rândul acestora din urmă își fac singure loc observațiunile d-lui docent universitar doctor Nicolae Iorgulescu, valorosul medic-legist al Parchetului Trib. Ilfov.

Autorul începe printr-o serie de considerațiuni generale asupra problema criminalității, în legătură cu latura penitenciară și cu studiul psihiatric al delicvenților, considerațiuni cari pun în lumină anumite aspecte care se impun ca un imperativ legiuitorului chemat a realiza viitorul cod penal.

Trecând apoi la tratamentul represiv al delicvenției în caz de turburări mintale, autorul face juste și interesante observațiuni asupra dispozițiilor din proiectul de cod penal român, propunând tot deodată soluțiunile pe cari le crede mai conform cu datele științifice și cu interesele represiunii.

Interesante sunt în fine capitolele privitoare la „munca penală”, „măsurile de siguranță”, „trialul deținuților” și în special „asezările psihiatrice în penitenciare” și „anexa psihiatrică”, în care se văd serioasele cunoștințe ca specialist ale autorului, care pe lângă o bogată documentare aduce și raportul unor cercetări personal făcute în acest domeniu.

Recomandând lucrarea d-lui doctor Iorgulescu, nu putem să nu exprimăm dorință sinceră de a vedea noui contribuțiuni din partea acestui distins specialist.

VINTILA DONGOROZ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. III

Audiența dela 5 Octombrie 1927

Președinția d-lui P. TEODORESCU consilier

Frantz Italia cu Frantz Giovanni

Jurnal No. 4610

Succesiune. Imobile aflate în mai multe țări. Se aplică legile teritoriale nu cele personale ale lui de cujus sau ale erezilor săi. Art. 2 c. civ.

În cazul când într-o succesiune sunt imobile cari se

găsesc în țări diferite, trebuiesc considerate atâtea succesiuni particulare, independente una de alta, câte sunt țările cărora aparțin aceste imobile. Ca consecință, stabilirea drepturilor succesoriale cuverate erezilor în aceste imobile și în împărțirea lor, trebuie făcută aparte pentru fiecare din aceste succesiuni, potrivit legilor teritoriale și deci și rezervele ca și coteștile disponibile trebuiesc calculate tot aparte pentru fiecare din aceste succesiuni, înlăturându-se astfel principiul urșității patrimonialului.

Curtea,

Având în vedere că din actele din dosar și din susținerile orale și scrise ale părților se stabilește în fapt că: Frantz Leonard, supus italian, încetând din viață la 29 Martie 1921, în București, a lăsat ca moștenitori: pe soția sa din a doua căsătorie Iudita și 2 copii legitimi, pe Frantz Giovanni intimatul și pe Frantz Italia, căsătorită Bartoli și apelantă, iar ca avere a lăsat jumătate din imobilul situat în București, str. Logofătul Tăut 18, pe care l'a legat prin testament autentice numai sale soții, cu obligație de a da celor doi copii ai săi câte cinci mii lei și pe care imobil acesta l'a transmis prin vânzare intimatului Frantz Giovanni, cum și un alt imobil aflat în Italia, pe care, prin acelaș testament l'a legat în anumite proporții celor 2 copii ai săi.

Că apelanta Frantz Italia a chemat în judecată înaintea Trib. Ilfov s. II c. c. pe fratele său, intimatul Frantz Giovanni, pentru a se partaja averea imobiliară rămasă pe urma tatălui său în România și pe care acesta o deține prin cumpărare, susținând că prin dispozițiunea testamentară prin care autorul său a testat soției sale zisul imobil, s'a atins rezerva sa, iar intimatul a făcut, înaintea aceluiș tribunal, cerere de evacuare a apelantei din cel imobil, pe motiv că acel imobil i-ar aparține în mod exclusiv numai lui și, tribunalul prin sentința atacată cu apel, a respins acțiunea de eșire din indiviziune ca nedovedită și a admis cererea de evacuare cu cheltueli de judecată.

Având în vedere că părțile au discutat la prima instanță, ca și azi la apel, chestiunea dacă în acțiunea de partaj trebuie avută în vedere numai averea imobiliară din România sau și cea din țara străină și tribunalul, împărțind numai în parte modul de a vedea al reclamantei, a opinat prin considerentele sentinței ce a pronunțat, că această acțiune nu se poate referi de cât la imobilele aflătoare în România, dar că pentru calcularea rezervei, cuvenită apelantei, trebuie avută în vedere valoarea tuturor imobilelor din orice țară s'ar găsi pentru a nu se distruge unitatea patrimoniului și a respins astfel acțiunea de partaj, reclamanta nefăcând dovada imobilului din Italia, admitând acțiunea în evaluare făcută de intimat.

Având în vedere că deși este exact că doctrina și jurisprudența streină sunt împărțite asupra chestiunii, dacă bunurile imobiliare aflate într-o succesiune sunt supuse legilor teritoriale sau legei personale a defunctului: însă din dispozițiunile categorice și cu caracter de generalizare ale art. 2 din codica noastră civilă, care prevede că imobilele aflătoare în cuprinsul teritoriului României sunt supuse legilor române, chiar când ele se posedă de strein, rezulta neideios că legiuitorul român, condus fiind de un interes superior de stat, a edictat prin acest text de lege că toate imobilele din cuprinsul statului român, indiferent de situația lor judiciară cu privire la persoane, să fie guvernate de legile române și că astfel și transmisiunea lor prin succesiune să se facă tot potrivit acestor legi, iar nu după legea personală a defunctului.

Având în vedere că întrucât transmisiunea pe cale de succesiune a bunurilor imobiliare aflate în România se face potrivit legilor române, devoluțiunea succesorală și partajul acestor imobile se face tot potrivit acestor legi, indiferent de naționalitatea defunctului sau a erezilor săi și, astfel, și legile

care determină partea disponibilă și rezerva din aceste imobile sunt tot cele române, ca fiind legi rurale.

Având în vedere că aceasta fiind singura soluție, care se impune față de termenii prescriși ai art. 2 din codica civilă și întrucât, ca o chestiune de justă reciprocitate, imobilele aflate în alte țări sunt supuse legilor acelor țări, urmează că în cazul când într-o succesiune sunt imobile, care se găsesc în țări diferite trebuiesc considerate atâtea succesiuni particulare, independente una de alta, câte sunt țările cărora aparțin aceste imobile, și, ca consecință, stabilirea drepturilor succesoriale convenite erelor în aceste imobile și partajarea lor trebuiesc făcută aparte pentru fiecare din aceste succesiuni, potrivit legilor teritoriale și, deci, și rezervele ca și cotețiile disponibile trebuiesc calculate tot aparte pentru fiecare din aceste succesiuni, înlăturându-se astfel principiul unității patrimoniului.

Că așa fiind, Curtea înlăturând modul de a vedea al Tribunalului, constată că pentru calcularea rezervei convenite apelantei Frantz Italia în succesiunea tatălui său Frantz Leonard, trebuiesc avută în vedere numai averea imobiliară din România, adică imobilul ce acesta a lăsat prin testament soției sale Iudita-Maria și care se deține prin cumpărare de celalt cumpărător Frantz Giovanni.

Considerând că pentru a stabili partea de rezervă convenită apelantei în zisul imobil, trebuiesc avută în vedere valoarea acestui imobil din momentul morții lui de cuius; or, intimatul, susținând că posterior acestei date a făcut reparațiuni și a adus îmbunătățiri acesui imobil, a cerut proba cu martori pentru a stabili ce anume îmbunătățiri a făcut și care este valoarea lor, pentru ca astfel să se poată stabili valoarea exactă a imobilului în momentul morții lui de cuius, probă pe care Curtea găsim-o admisibilă și văzând și cererea apelantei de a-i se admite contra probă.

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier T. Teodorescu, Curtea admite proba și contra proba cu martori, etc.

(ss) B. Brezeanu, P. Teodorescu, C. Călineanu.

Prim-Grefier (ss) S. Ștefănescu

CURTEA CU JURĂȚI DIN JUDEȚUL ILFOV

Audiența din 27 Septembrie 1928

Președinția d-lui N. RACOVICIANU președinte

M. Manolescu și D. Gerota, asesori

Jurnalul No. 750/928

Intrebări de culpabilitate puse juraților. Convinge re Curții că Jurații s-au înșelat în fond. Verdict. Răspunsuri contradictorii. Dreptul pentru Curte să suspende verdictul judecătorilor populari. Trimiterea cauzei spre judecare Curții din sesiunea următoare. Drept suveran al Curții (Art. 375 cod. proc. pen.).

Atunci când Curtea cu Jurați își face în mod spontan și neîndoelnic convingerea că Comisia Juraților s'a înșelat în verdictul său asupra chestiunilor de culpabilitate puse de Președintele Curții, așa ca această înșelare să dovedească o contrazicere flagrantă în aprecierea lor, care să zădărnicească însăși puțința de apl. care a pedepsei pentru Curte, — această instanță criminală este în drept să suspende verdictul judecătorilor populari, amărând judecarea infracțiunii pentru sesiunea viitoare a aceleiași Curți.

Curtea în majoritate;

Având în vedere deciziunea No. 216 din 1928 a Camerii de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din București, în baza căreia au fost trimiși în judecata Curții cu Juri din județul Ilfov indivizii: Ion Gh. Rusu zis și Jean de 20 ani deplini, Victor Ion Răcănel de 22 ani și Ionescu Ștefan zis

Tanți, minor — de 19 ani — pentru că în noaptea de 15-16 August 1927 au comis un atentat la putoare cu violență, asupra persoanei fetei Alexandrina Ioniță Chelu, și că numiții în fapta lor „au fost ajutați” de către o altă persoană, crimă prevăzută și pedepsită de art. 264 al. 1 și 265 al. 1 c. pen., combinate, în ce privește pe acuzatul Ștefan Ionescu zis Tanți, minor, și cu art. 63 din același cod.

Având în vedere că prin aceeași susmenționată deciziune, a fost trimis de asemenea în judecata Curții cu Juri din București și individul Gh. Alexandru Ilie, major, pentru că tot în noaptea de 15-16 August 1927 și cu aceeași ocaziune, cu bună știință a ajutat și asistat pe acuzații mai sus citați, în toate faptele care au pregătit, au înlesnit și în acelea care au săvârșit crima lor, și că ajutorul lui a fost astfel încât fără el crima nu s'ar fi putut comite, fapt ce constituie crima de complicitate necesară, prevăzută și pedepsită de art. 50 al. 2 și 51 combinat cu 264 al. 1 265 al. 1 c. pen.

Considerând că din actele de instrucțiune urmate înaintea d-lui Judecător al Cabinetului III, coroborate cu întreaga instrucțiune orală urmată înaintea instanței de judecată, s'au constatat în fapt următoarele:

Că în noaptea de 15-16 August, Pacienta Alexandrina Ioniță Chelu, din serviciul Cofetăriei Principiare, Bulevardul Mihail Ghica No. 53, ducându-se spre casă, se întâlnește în piața Filantropiei cu fata Gherghina Stan Zamfir, taxatoare la o mașină de curse, care tocmai se ridicase dela o masă din fața cârciumei Săndulescu unde șezuse până atunci împreună cu toți acuzații.

Că acuzații văzând pe pacientă și propunându-i să o ducă în plimbare cu mașina la Băneasa, aceasta refuzând, a plecat înainte spre casă cu prietena sa Gherghina Stan Zamfir, amanta acuzatului Victor Răcănel.

Că acuzații luându-se cu mașina după ele și ajungându-le din urmă, unul din ei, Jean Rusu, se dă jos, invitând din nou la plimbare pe ambele fete, după care, la refuzul reiterat al pacientei, o urcă mai mult cu de-a-sila în mașină. Fata Gherghina se urcă deasemenea, de bună voie, pornind cu toții spre Băneasa; la volan se află șoferul Gh. Alexandru zis Ilie, arătat în decizia Camerei de punere sub acuzare, ca complice necesar.

Că după ce cu toții au oprit și au coborât la o cârciumă dinspre Băneasa, unde însă fata Alexandrina I. Chelu a refuzat să bea, au apăs-o pe drumul ce duce la pădurea Otopeni, unde opresc din nou taxiul. În pădure se dau din nou jos, în mașină răzănând numai victima cu acuzatul Ion Gh. Rusu, care încearcă fără să isbutească, să o defloreze. Imediat după aceea, Ion Gh. Rusu coboară la rândul din automobil, în locul său se urcă Ștefan Ionescu, care cu toată opunerea dărză a fetei, reușește în cele din urmă prin violență să profite de dânsa. Din nou și după ce Ștefan Ionescu satisfăcut de bestiala lui faptă se dă jos, se urcă Ion Gh. Rusu, care răzbind pe victimă în hâtăși, reușește de asemenea să o violeze. Că în urmă Ion Gh. Rusu dându-se jos, se urcă și Victor Răcănel, amantul însoțitarei Gherghina, cu care cu puțin înainte a-vuse-se raport sexual. Și acesta prin violență își realizează brutală lui poftă.

Că singur șoferul conducător al mașinei, complicele necesar Gheorghe Alexandru Ilie, nu atentează la putoarea fetei. Că după comiterea faptului, acuzații s'au suit din nou în aceeași mașină de curse, aducând pe victimă la stația „Crucei Roșii”, de unde pleaseră.

Că în dimineața zilei următoare, victima plângându-se comisariului respectiv, acestora, după facerea primelor cercetări, o înaintează medicului legist, care constată urmele netăgăduite ale violenței și anume: a) obrazul drept umflat dureros și învinetit; b) ploapele ochiului drept umflate și învinetite iar albul ochiului din partea externă de o culoare roșie vișinie; c) la partea internă a coapsei stângi în treimea superioară, o sgărietură de 35 mm.; d) deflorarea recentă.

Având în vedere că după terminarea instrucțiunii orale urmată în instanță și după ce s'a dat cuvântul d-lui Procuror General și apărării, debaterile fiind declarate închise, d-l preșident al Curții a făcut rezumatul lor.

Considerând că d-l preșident al Curții întemeindu-se pe deciziunea Camerei de punere sub acuzare, a pus juraților, pentru fiecare din primii trei acuzați, următoarele două întrebări:

a) dacă acuzatul este vinovat că în noaptea de 15-16 August 1927 a comis un atentat cu violență, în contra pudoarei, asupra fetei Alexandrina Ioniță Chelu.

b) dacă numitul în fapta lui a fost ajutat de alte persoane, (în decizia Camerei de punere sub acuzare se spune „de altă persoană” întrucât ea se referă la ajutorul complicei necesar).

Considerând că în ceea ce privește pe acuzatul conducător al mașinei, Gheorghe Alexandru Ilie, d-l preșident al Curții întemeindu-se de asemenea pe deciziunea Camerei de punere sub acuzare a formulat deciziunii juraților întrebarea dacă cu bună știință acuzatul a ajutat pe tovarășii săi autori ai crimei în toate faptele care au pregătit-o, au înlesnit-o și în acela care au săvârșit-o, cum și dacă cooperatiunea lui a fost astfel încât fără el acea crimă nu s'ar fi putut comite.

Considerând că în urma deliberățiunii lor, comisiunea juraților, în ceea ce privește pe autorii faptului principal, a răspuns „da” atât la chestiunea generală a culpabilității cât și la chestiunea privitoare la circumstanța agravantă „dacă în fapta lor au fost ajutați de altă persoană”, fără a recunoaște circumstanțe ușurătoare în favoarea lor.

Considerând în ceea ce privește pe Gheorghe Alexandru Ilie, arătat în ordonanța definitivă a d-lui Judecător de Instrucție, cât și în deciziunea Camerei de punere sub acuzare drept complice necesar, jurații au răspuns negativ la cele trei chestiuni formulate, recunoscând prin aceasta că sus numitul nu a „ajutat și asistat” pe principalii vinovați în fapta lor.

Că astfel, fiind, și dacă comisiunea juraților prin ajutorul dat de către o altă persoană a înțeles ceea ce Camera de punere sub acuzare a înțeles prin „ajutorul necesar al acuzatului complice Gheorghe Alexandru Ilie”, ea nu putea fără ca să se înșele în fond pe de o parte să răspundă negativ pentru acel complice recunoscând prin verdictul său că acesta nu a asistat etc., iar pe de altă parte să răspundă afirmativ la chestiunea circumstanței agravante privitoare la principalul autor, recunoscând că ei au mai fost ajutați în fapta lor. Contrazicerea este cu atât mai evidentă, cu cât complicele arătat ca necesar, a comis aceleași fapte pregătitoare și înlesnitoare ale infracțiunii ca și cei trei autori principali, în plus ajutorul său indispensabil, prin aceea că el conducea mașina.

Că astfel fiind, nu se putea răspunde că arătatul complice necesar nu a ajutat pe principalii vinovați, când el i-a luat în mașină pe care singur a condus-o, știind și cunoscând scopul în vederea căruia lucră și a se admite totdeodată că ceilalți acuzați au fost ajutați cu fapta lor, circumstanța agravantă de o importanță considerabilă, care dă delictului de atentat la pudoare, calificatiunea de crimă.

Considerând că dacă dimpotrivă, prin ajutorul dat de o altă persoană, aceeași comisiune a avut în vedere ajutorul pe care acuzații și l-au dat reciproc, — deși Camera de punere sub acuzare nu trimete în judecata juraților pentru ajutor reciproc ci pentru ajutor dat de „o altă persoană” — ea s'a înșelat din acest punct de vedere, întrucât de nicăeri, nici din instrucțiunea urmată la Cabinetul III, nici din instrucțiunea orală urmată înaintea juraților, nu rezultă, că acuzații în mod direct și material s'au ajutat între dânsii, în faptele care au consumat atentatul la pudoare, acesta singur fiind înțelesul pe care doctrina și jurisprudența l-au dat întotdeauna agravantei legale a ajutorului uneia sau mai multe persoane. (J. R. n. 4 din 1925 p. 57, Cas. I, 1202 din 1907).

Că astfel fiind, deși în fapt este neîndoelnic că primii trei

acuzați au săvârșit delictul de atentat la pudoare cu violență, agravanta „ajutorului” dat de către o altă persoană nu li se poate pune în sarcină, nici prin aceea că ei au lucrat în bandă, când înaintea juraților s'a arătat și dovedit că fiecare din ei pe rând, succesiv și aparte, au violat pe pacienta Alexandrina Ioniță Chelu.

Că prin urmare, fapta lor nu ar putea fi agravată în ade-văratul sens al legii, decât atunci când ajutorul dat de către o altă persoană sau reciproc poartă direct și material în faptele care au consumat violul: exemplu: Unul o ține de mâini, altul de picioare, iar altul o violează. (Garraud, 164, 858). Cas. fr. 27 Nov. 1856, B. 375. S. 57; 1, 70 Vezi Pastion Papadopol, C. pen. adnotat, pag. 464, No. 1 și pag. 466 No. 18.

Că în asemenea condițiuni, și întrucât prin întrebarea pusă juraților, cuprinzătoare a circumstanței agravante, nu s'a putut înțelege decât ceea ce legiuitorul însuși a înțeles adică ajutorul material și direct la comiterea însăși a infracțiunii, — comisiunea juraților răspundând afirmativ la întrebarea agravantă s'a înșelat și din acest punct de vedere în fond întrucât de nicăeri nu rezultă și aceasta nu se poate tăgădui, ajutorul efectiv și material în faptele care au consumat infracțiunea, singurul ajutor care poate, în înțelesul legii, constitui o circumstanță agravantă.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 375 din pr. pen., în cazul când acuzatul va fi recunoscut culpabil și dacă Curtea va fi convinsă că Jurații deși au observat formele s'au înșelat însă în fond, ea va declara că judecata este suspendată și va amâna totdeodată cauza pentru sesiunea viitoare, spre a fi supusă judecății unui alt juriu.

Considerând că această facultate a Curții criticate de unii ca aducând o atingere suveranității Juraților, cum și separațiunii dintre chestiunea de drept și chestiunea de fapt, a fost admisă de legiuitor pentru promovarea unui principiu superior de echitate și justiție socială, principiu care trebuie să formeze scopul suprem și singura rațiune a dreptului.

Că în nici un caz nu se poate acuză o imixtiune în atribuțiile suverane, ale iuriiului, dat fiindcă această excepțiune cu totul favorabilă ideii de dreptate, este o măsură de adâncă prevedere stabilită în interesul acuzatului pentru a preveni erorile cele mai fatale în cari iuriul s'ar putea lăsa târât.

Considerând deasemenea că dreptul pe care legea îl dă Curții de a suspenda verdictul juraților, se aplică tot așa de bine atunci când ei s'au înșelat asupra faptului principal cât și atunci când s'au înșelat asupra vre-unei circumstanțe agravante, întrucât prin efectul unei asemenea circumstanțe infracțiunea ar putea căpăta o astfel de gravitate încât să fie pedepsibilă, cum este în speță, cu una din pedepsele prevăzute în scara pedepselor criminale — 10 ani reclusiune — când în realitate ea nu ar merita decât o pedeapsă corecțională, fie chiar maximum închisorii corecționale. (Faustin Hélie, Instruc. Crim., T. 8, pag. 250).

Considerând că deși trebuie recunoscut că modera și în mod cu totul excepțional trebuie exercitată de către Curte această facultate pe care legea i-o dă, atunci însă când eroarea este manifestă, când judecătorii subit și spontan constată că jurații s'au înșelat, ei nu au numai dreptul dar și datoria — legea este imperativă — să împiedice asemenea erori fatale, care tocmai pentru că sunt rezultatul unei aprecieri greșite a juraților, scapă prin chiar această cenzură Înaltei Curți.

Că astfel fiind și întrucât în majoritate Curtea apreciind suveran faptele, își formează convingerea că jurații s'au înșelat asupra existenței în fapt a circumstanței agravante, că ea cată a face aplicațiunea art. 375 din procedura penală și a declară suspendată judecata.

D-l Președinte al Curții fiind pentru condamnarea acuzaților găsiți culpabili și aplicarea pedepsei în conformitate cu verdictul Comisiunii Juraților de judecată.

Pentru aceste motive, în virtutea legii, în neumire cu concluziunile d-lui Procuror General,

Dispune:

Declară suspendată judecata în ce privește pe acuzații Ion Gh. Rusu zis și Jean, Victor Ioan Răcănel și Ionescu Ștefan zis și Tanți.

Trimite afacerea în judecata sesiunii următoare a Curții cu juri.

(ss) M. Manolescu, D. Gerota.

Opiniune

Având în vedere că acuzații, Ion Gh. Rusu zis Jean, Victor Ion Răcănel, Ionescu Ștefan zis Tanți și Gheorghe Alexandru Ilie, au fost trimiși în judecata Curții cu Jurați prin decizia No. 216 din 1928 a Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel din București, cei dintâi trei sub acuzațiunea că au comis crimă de atentat la putoare cu violență asupra fetei Alexandrina I. Chelu de 19 ani și că la comiterea faptului, s'au ajutat unii pe alții, crimă prevăzută și pedepsită de art. 264 al. I, 265 al. I cod. pen., combinat cu art. 63 c. pen. pentru Ionescu Ștefan fiind minor, iar al patrulea, acuzat pentru complicitate la această crimă de așa fel, că fără cooperarea lui, faptul nu s'ar fi putut comite, prevăzut și pedepsit de art. 264 al. I și 265 al. I cod. penal.

Având în vedere că procesul numiților acuzați înfățișându-se astăzi, după desbaterile urmate, s'a predat primului juraat, chestionările privitoare pentru cei patru acuzați care conțineau întrebările puse conform concluziunilor actului de acuzare.

Având în vedere verdictele juraților, prin care au răspuns afirmativ la toate chestiunile puse, atât pentru recunoașterea culpabilității celor trei acuzați, Ion Gheorghe Rusu, Victor Răcănel și Ștefan Ionescu, cât și pentru circumstanța agravantă a ajutorului ce și l-au dat, la comiterea faptului și negativ pentru chestiunile puse relativ la acuzatul complice, Gheorghe Alexandru Ilie, că după îndeplinirea celorlalte formalități legale, Curtea, urmă să decidă pedepele de aplicat, acuzaților recunoscuți culpabili;

Având în vedere că, potrivit răspunsurilor afirmative ale juraților, privitoare pe cei doi acuzați majori, pedeapsa eră fixată de art. 265 al. I c. pen. maximum reclusiunii, iar pentru cel minor urmă să fie decisă conform art. 63 c. pen., a treia parte, sau cel mult jumătate, din pedeapsa celor majori;

Având în vedere că d-nii Judecători asesori ai Curții au fost de părere că pe baza art. 375 pr. criminală să se suspende verdictele privitoare pe acuzații care au fost recunoscuți culpabili, întrucât jurații răspunzând afirmativ la circumstanța agravantă, s'au înșelat în fapt.

Considerând că, dispozițiunile art. 375 procedura criminală nu pot să fie aplicabile în cazul de față, căci, pe nici un motiv temeinic, nu s'ar putea sprijini convingerea că jurații s'au înșelat în fapt, asupra chestiunii agravante, de oarece aceștia, urmărind cu ocaziunea desbaterilor desfășurarea probelor și având în timpul deliberării, dosarul instrucțiunii cauzei, au dat răspunsurile de absolută culpabilitate a celor trei acuzați, în plină cunoaștere a dovezilor, care au constituit și pentru instanțele de trimetere, temeinurile vinovăției lor, pentru faptele și circumstanțele agravante, pentru care au fost trimiși în judecată.

Considerând că aceste verdictes exemplare, date de jurați din intima lor convingere, după lungi desbateri, pentru o faptă gravă, pe care morala o reprobă și legea penală o sancționează cu severitate, indică din partea juraților nu numai o exactă cunoaștere a faptelor, și a dovezilor aduse în sarcina acuzaților recunoscuți culpabili, dar și o perfectă cunoaștere a drepturilor și datorilor lor, astfel cum sunt înscrise în art. 366 pr. criminală, al cărui cuprins este aflat în Camera de deliberare, nepreocupându-i pedeapsa ce urmă să fie aplicată după verdictesle date;

Că, prin urmare, în asemenea condițiuni, aceste verdictes nu

pot fi considerate ca un prilej de eroare judiciară care ar fi, unicul caz de aplicațiune a dispozițiunilor art. 375 proc. criminală.

Pentru aceste motive, sunt de părere că această Curte avea datorită să decidă îndată, asupra pedepselor indicate de textele referitoare din codul penal, pentru acuzații recunoscuți culpabili de a fi comis crimă de atentat la putoare cu violență, asupra unei fete minore, fapt recunoscut că a fost săvârșit în bandă de acești acuzați.

Președinte (ss) N. Racoviceanu.

NOTĂ — Decizia reprodusă mai sus, dată cu majoritate de voturi de Curtea cu jurați, din jud. Ilfov, rezolvă, pentru întâia oară la cunoștința noastră, în practica instanțelor criminale române, — și prin aceasta chiar *consacră* — aplicabilitatea dispozițiunilor excepționale din art. 375 cod. proc. pen., text care a putut fi considerat căzut în desuetudine, alături de atâtea rânduri legale perimate, rămase literă moartă.

Textul sus-menționat sună, reprodus *in-extenso*, astfel: „În cazul când acuzatul va fi recunoscut culpabil și dacă Curtea va fi convinsă, că jurații deși au observat formele, s'au înșelat însă în fond, Curtea va declara că judecata este suspendată și va amâna cauza pentru sesiunea următoare, spre a fi supusă la alți jurați între cari nu va putea fi niciunul din jurații cari au luat parte la declarațiunea ce s'a anulat.

„Nimeni nu va avea drept a provoca această măsură, Curtea numai din oficiu va putea să ordone și aceasta îndată ce se va fi pronunțat în public declarațiunea juraților.

„După declarațiunea acestor depe urmă jurați, Curtea va fi datoare a pronunța îndată deciziunea, chiar când această declarațiune ar fi conformă cu a celorlalți jurați“. El este reprodus din codul instrucțiunii criminale francez (art. 352), cu excepția ultimului alineat care în redactare franceză glăsuiește astfel: „Après la déclaration du second jury, la Cour ne peut ordonner un nouveau renvoi, même quand cette déclaration serait conforme à la première“.

Faptele procesului de viol fiind expuse limpede și cu înlanțuire îngrijită în decizia majorității Curții, *fondul*, asupra căruia jurații au lăsat Curții convingerea că ei s'au înșelat, în conformitate cu exigențele art. 375 pr. pen., a fost următorul:

1 În ce priveau pe primii trei acuzați: Ion Gh. Rusu, Victor Ion Răcănel și Ștefan Ionescu, cei doisprezece judecători populari au răspuns afirmativ, fără corectivul circumstanțelor atenuante: ei au fost declarați vinovați, ca autori principali, la întâia întrebare, asupra culpabilității pure și simple (art. 264 c. pen.) jurații stabilind în fapt că ei au fost *ajutați* în fapta lor de o altă persoană (element de sensibilă agravare a pedepsei, cf. art. 265 al. I cod. penal).

2) În ce privea pe Gheorghe Alexandru Ilie, conducătorul automobilului, jurații au stabilit în fapt prin răspunsul lor negativ la toate cele trei întrebări, că el nu a ajutat, nici nu a asistat în fapta lor, pe vinovații principali. (Este de reținut că jurații, au menținut în totul calificările inițiale date acuzaților de către instanța de trimitere în judecata Curții cu juri, Camera de punere sub acuzare: autori principali pentru cei trei dintâi, complice pentru cel din urmă).

În atari condițiuni, dată fiind contradicțiunea vădită aparentă în mod imediat, între stabilirile de fapt făcute de comisia juraților cu privire, mai întâi la autorii principali, apoi a compicelui lor, urmă a se lămurii neîntârziat care a fost înțelesul *exact* al răspunsului, al *cuprinsului* chibzuirii juriului. În ipoteza că aceasta a

înțeles prin formula: „*ajutor dat de o altă persoană*”, însă și ajutorul, participarea mecanicului complice la crima săvârșită de cei trei acuzați principali, (deci limitarea recunoașterii în sarcina acestora, a circumstanței agravante cf. art. 265 c. pen., al. 1), — el nu putea, fără a provoca o flagrantă nedumerire, să proclame îndată după aceea, cu aceeași convingere, nevinovăția șoferului care în mod fatal a săvârșit aceleași gesturi și fapte ante-mergătoare și înlesnitoare ale infracțiunii ca și cei trei tovarăși ai săi, ajutând în principal, în mod *implicit*, și indispensabil la comiterea violului, prin conducerea vehiculului cu indiscutabilă intenție vinovată dincolo de raza orașului, pe șoseaua pădurii Otopeni. În cealaltă ipoteză aceia că jurații s'au putut gândi și au putut evoca nu ajutorul șoferului, ci pe acela dat în mod reciproc unul altuia de către fiecare din cei trei co-autori principali, concretizând acest fapt material în formula calificativă: „*ajutor dat de o altă persoană*”, (important este amănuntul că, spre deosebire de Camera de punere sub acuzare care califică faptul „ajutor dat de o altă persoană”, d-l Președinte al Curții cu juri formulează către judecătorii populari întrebarea: „ajutor dat de alte persoane”, pentru fiecare din cei trei primi acuzați), — apoi, desigur, jurații și în lumina acestei argumentări s'au înșelat în mod vădit, această circumstanță agravantă nerezultând de nicăieri nici din anchetă, nici dela instrucție la Cabinetul III, nici din lucrările Camerei de punere sub acuzare, nici din instrucțiunea orală în ședință publică desfășurată sub simțurile lor directe (instrucțiune care după legea penală constituie elementul primordial, dacă nu chiar *exclusiv*, de convingere a juraților, cf. art. 353, 366 pr. pen.).

Această dilemă învederează în orice caz înșelăciunea juriului asupra fondului cauzei ce erau chemați s'o rezolve, îndreptățind cu temeinicie aplicarea art. 375 pr. pen. Aceasta cu atât mai mult, cu cât, în crima de viol, circumstanța agravantă prevăzută de art. 265 al. 1 cod. penal: „sau dacă culpabilul, oricare ar fi el, a fost *ajutat* în crima sa de către una sau mai multe persoane”, este consacrată în doctrina și jurisprudența franceză și română, ca neputându-se referi decât *numai* la o participare la un ajutor *material, direct, imediat concomitent*, care să se adauge constrângerii violente și actuale exercitate asupra victimei. Aceasta în mod *necesar*; orice altă interpretare cată a fi înlăturată. (V. Cass. II, No. 202 din 907. Bull. p. 243; *Jurispr. Rom.*, No. 4 din 915, p. 57; *Cass. fr.*, 2 Oct. 1856. Bull. No. 326, S. 57, 1, 79, *idem* 27 Nov. 1856, Bull. No. 375. S. 57, 1, 79).

La lumina acestor considerații, hotărârea majorității Curții apărea legitimă: aplicațiunea textului art. 375 c. pen., se sprijinea în mod firesc și spontan pe grija ce frământă conștiința magistratului chemat, peste câteva minute, să facă aplicațiunea împovăraătoarelor texte represive, în ce priveau pe primii trei co-autori acuzați. Decizia ce adnotăm a ordonat retrimeterea cauzei unei alte constituirii a Curții criminale, în sesiunea viitoare, când un alt juriu, încadrat de alți domni magistrați asesori a judecat din nou infracțiunea.

Hotărârea aceasta a doua, a Curții cu juri din județul Ilfov (No. 138 din 19 Oct. 1928) a pronunțat *achitarea* șoferului Gheorghe Alexandru Ilie cum și a unuia din primii trei co-autori, condamnând pe unul din ceilalți la *cinci* ani închisoare corecțională (maximul închisorii, pedeapsă ce sancționează în mod obicinuit *delictele*, iar nu crimele), iar pe celalt la *un an* închisoare corecțională. Câtă vreme, dacă instanța criminală s'ar fi pronunțat sub imperiul *primei* deliberări a juraților, cari răspunsese afirmativ, cu adăogirea circumstanței agra-

vante a atacului *în bandă* pentru cei trei acuzați sus menționați ea urmă să-i condamne la 10 ani reclusiune conform art. 265 al. 1 c. pen. Chiar dacă întâia decizie a Curții n'ar fi avut în sprijinul său (abstracție făcând prin absurd de substratul ei neîndoelnic de logică juridică), decât doar rezultatul material al acestei reduceri considerabile, în calitate și cantitate, al sancțiunii pe care Societatea lezată în buna ei ordine, ar fi impus-o contra tinerilor acuzați (unul din ei minor), încă acestei manifestări a distinsilor magistrați i se cuvenea, socotim noi, un loc aparte, un loc remarcabil, în practica instanțelor noastre criminale de judecată.

CONSTANT IONESCU
Avocat

TRIBUNALUL DAMBOVIȚA S. I.

Audiența dela 5 Iulie 1928

Președinția d-lui N. G. CEPTURA, Judecător
Sentința corecțională 2416

Exactitatea tablourilor de prestație prevăzute de art. 34 legea drumurilor. Judecător de ocol trecut pe tablou, dacă constituie o neexactitate în sensul art. 37 legea drumurilor, care să atragă pedepsirea primarului și notarului. Art. 34, 37 legea drumurilor, art. 131 legea pentru reorganizarea judecătorească.

Primarul și notarul trecând în tabloul de prestație pe un magistrat dela o judecătorie rurală, chiar dacă această trecere nu e făcută cu rea credință, nu comit contravenția prevăzută de art. 37 legea drumurilor, întrucât magistrații, deși scutiți prin art. 131 din legea pentru organizarea judecătorească de ori și ce serviciu public străin funcțiunilor lor, nu sunt scutiți de plata în bani a acestui impozit.

Tribunalul,

Asupra opziției făcute de A. K. magistrat în contra sentinței corecționale No. 609/28 pronunțată de acest Tribunal prin care s'a admis apelul făcut de inculpații G. G. Dănescu și Marin T. Cârstea în contra cărtei de judecată penală No. 698/927 pronunțată de Judecătoria ocolului rural cazaci prin care au fost condamnați la câte trei luni închisoare corecțională pentru faptul prevăzut și penat de art. 37 legea drumurilor și solidari să plătească oponentului suma de lei 550, sentința prin care a fost achitați inculpații de faptul ce li se impută.

Având în vedere concluziunile d-lui Prim-Procuror, susținerile oponentului, apărarea inculpaților și actele de la dosar;

Având în vedere că faptul ce se impută inculpaților și pentru care au fost dați judecați constă în aceia că Marin T. Cârstea în calitate de primar al comunei Nucet și G. Dănescu în calitate de primar al comunei Cazaci cu rea credință și cu nesocotirea disp. art. 132 din legea organizării jud. a impus pe oponentul A. K. ajutor de judecător la ocolul Cazaci la plata prestației în bani pe anul 1926, rea credință stabilită prin cartea apelată și din faptul că oponentul a făcut cunoscut inculpaților la închiderea tablourilor de impuneri despre scutirea ce pretinde că beneficiază în baza art. 132 din legea org. judecătorești.

Considerând că deși art. 132 din zisa lege prevede că membrii ordinului judecătorec sunt scutiți de orice serviciu public străin funcțiunii lor, însă nu precizează că sunt scutiți de plata în bani a acestui impozit de prestații.

Astfel că din acest simplu fapt al impuneri oponentului nu rezultă reaua credință a inculpaților sau culpă;

Cădar neexistând scutire precisă de plata acestui impozit, opoziția de față este nefondată și urmează a fi respinsă.

(ss) N. G. Ceptura, A. P. Antonescu.

NOTA. — Tribunalul Dâmbovița a avut ocaziunea prin sentința de mai sus, să rezolve o speță care se

prezintă destul de rar în practică. Primarul și notarul unei comune rurale, fiind răspunzători de exactitatea întocmirii tabloului locuitorilor supuși la prestație, conf. art. 34 din l. drumurilor, comit, după împrejurări, un delict sau o contravențiune, atunci când trec în aceste tablouri persoane scutite de prestație și aceasta în virtutea art. 37 din legea drumurilor.

În speșă, ajutorul de judecător dela judecătoria Cazaci, este trecut pe tabloul de prestație; află de acest lucru după ce termenul de contestație la acest tablou expirase, intervine la peimărie ca să fie șters de pe tablou, lucru ce se putea face, de oarece art. 36 din legea drumurilor permite ca la începutul fiecărui trimestru să se facă schimbări în tablou; și cere ștergerea sa pe motiv că este scutit de prestație prin art. 132 (azi 131) din legea pentru organizarea judecătorească; nu i se admite cererea, atunci chiamă în judecată pe primar și pe notar, cerând să fie pedepsiți pe baza art. 7 din legea drumurilor, pentru întocmirea neexactă a tabloului de prestație. Judecătoria îi condamnă, în apel, Tribunalul îi achită.

Credem că soluțiunea dată de tribunal este complet greșită și avem două motive pe care ne întemeiem părerea noastră:

1) Legea drumurilor este din 1906, dată la care nu existau judecătoriile de ocoale și cele comunale. Prin art. 21 din această lege se scutesc de prestație: preoții, monahii, cântăreții de biserică, învățătorii, primarii și jurații comunali.

Nu încapă îndoială că aceste scutiri sunt admise ținând socoteală de rolul, de funcția socială sau serviciul public, ce aveau de îndeplinit în comunele lor aceste persoane, rol, funcție socială sau serviciu public, care a părut legiuitorului incompatibil cu cel alt serviciu public: întreținerea drumurilor.

Legiuitorul din 1906 a scutit de prestație pe judecătorii dela țară de pe atunci, pe jurații comunali, neprevăzând că în 1908 vor fi înlocuiți prin actualii judecători de ocol; și dovadă că i-au înlocuit e textul art. 122 legea jud. de oc., care dispune: „Procese pendinte la punerea în aplicațiune a legii înaintea judecătoriilor comunale, vor trece la judecătoriile de ocoale respective“.

Dacă legea drumurilor scutea în 1906 pe judecătorii dela țară, numiți jurați comunali, astăzi ea nu-i mai scutește numai fiindcă sunt recrutați după altă normă și sunt numiți judecători de ocoale?

E inadmisibilă o astfel de interpretare a art. 21 din legea drumurilor și 122 din legea jud. de oc., făcută numai în grija de a nu aduce vre-o atingere textului legii; interpretarea acestor texte trebuie făcută în vederea utilității lor sociale, căci au trecut timpurile când se interpretau legile după sistemul clasic „*Les textes avant tous*“.

De altfel acest motiv de scutire a fost invocat în fața tribunalului, oral și în notele depuse la dosar, dar... domnul grefier nu a luat notă de el și de aceea tribunalul nu se pronunță asupra lui în sentință.

2) Pronunțându-se asupra motivului al doilea de scutire invocat de reclamant, adică asupra art. 132 din legea pentru organizarea judecătorească, devenit 131, Tribunalul soluționează prin trei rânduri o sumă de probleme importante în cauză, și anume: a) stabilește că prestația este un impozit, b) că art. 131 din legea pentru organizare, deși scutește pe magistrați de orice serviciu public străin funcțiunilor lor, nu precizează că sunt scutiți de plata în bani a acestui impozit de prestație, c) și că prin simplul fapt al trecerii recla-

mantului pe tabloul de prestație, nu rezultă reaua credință a inculpaților, sau culpă.

Trei considerente completamente greșite. Să le analizăm pe rând.

a) Prestația nu e un impozit în sensul adevărat al cuvântului. Aceasta se vede imediat ce se citește art. 21 și 23 din legea drumurilor. Prin art. 21 se impune o prestație în natură de 5 zile pe an tuturor locuitorilor dintr-o comună rurală; iar art. 23 arată că locuitorii din comunele urbane vor plăti numai în bani valoarea acestor zile.

Deci eu, locuitor la țară, sunt ținut să fac cinci zile de prestație în natură, aceasta este obligațiunea mea principală.

Legiuitorul însă, prin art. 24 l. dr., prevede că „vor fi liberi de a se scuti de munca de 5 zile în natură“, cei ce vor plăti în bani aceste zile, și această măsură este considerată de legiuitor, din însuși modul său de a se exprima, și din însăși natura lucrurilor, ca o ușurare a obligațiunilor ce impune locuitorilor de a munci în natură.

Dacă, principial, prestația se face la țară în natură, cum poate fi ea un impozit?

Impozitul trebuie să conste dintr-o obligațiune bănească, pe când legea drumurilor prevede o obligațiune de muncă în natură.

În speșă, e de mare importanță caracterizarea ce se dă prestației: dacă e impozit, hotărît că magistrații nu sunt scutiți de impozit și deci nici de prestație; dacă e o prestațiune în natură care asigură funcționarea unui serviciu public — întreținerea drumurilor — magistrații sunt scutiți de acest serviciu pe baza art. 131 din legea pentru organizarea judecătorească.

Greșala tribunalului constă în faptul că consideră că obligațiunea de a face prestație se poate efectua în natură sau în bani, că deci, în termeni juridici, ar fi vorba de o obligațiune alternativă, debitorul liberându-se complet prin efectuarea uneia din prestațiuni, după alegerea sa.

Adevărul este că ne aflăm în fața unei obligațiuni facultative (în ce privește plata prestației), de oarece textul art. 21 și 24 sunt categorici; art. 21 obligă pe toți locuitorii dela țară la prestație în natură, iar art. 24 numi pentru a-i ușura, le permite a se libera prin plata în bani.

Și faptul că ne aflăm în fața unei obligațiuni facultative, e de o importanță capitală: în obligațiunile facultative, natura și efectele raportului sunt „*ab initio*“ și rămân determinate prin prestația principală; și dacă prestațiunea principală, în speșă prestația în natură, este nulă sau vicioasă, întreg raportul e nul, nulă e și prestațiunea facultativă, plata în bani a echivalentului prestației, macar că ar fi posibilă. (M. B. Cantacuzino, pag. 525).

b) Tribunalul constată că art. 131 din legea organizării, deși scutește pe magistrați de orice serviciu public străin funcțiunilor lor, observă însă că nu precizează că ar fi scutiți de plata în bani a acestui impozit de prestație.

Dacă tribunalul și-ar fi pus întrebarea ce e serviciu public și ar fi constatat că obligațiunea impusă de art. 24 l. dr. este o obligațiune facultativă, nu ar mai fi regretat lipsa de precizare a art. 131 al legii pentru organizare.

Serviciu public? Noțiunea e veche. D-l profesor L. Duguit în „*Les transformations du Droit Public*“, arată că prin serviciu public trebuie să înțelegem asi-

gurarea funcționării în mod continuu a unei activități ce este impusă guvernaților, în folosul obștesc.

Popoarele constituite în State, din timpurile cele mai vechi, au avut nevoie de trei servicii publice: serviciul apărării Statului — armata — serviciul liniștii în interior — poliția — și serviciul împărțirii dreptății — justiția.

Pe măsură ce civilizația a progresat, nevoia a creat noi servicii, spre binele tuturor; astfel au ajuns la serviciul poștei, telefonului, luminatului, etc.

Toate aceste servicii sunt întreținute din bugetul Statului din impozitele percepute.

Dar, câte odată, din motive pe care le crede practice, Statul caută a-și asigura funcționarea unui serviciu public, nu prin bani, ci prin munca în natură a locuitorilor. Legea drumurilor ne dă un exemplu. Mai putem adăuga unul: vechii străjari care făceau paza prin sate, și care acum au fost înlocuiți cu gărziile comunale, care sunt salariați ai comunelor.

Și incontestabil că întreținerea drumurilor constituie un serviciu public, fiind un serviciu ce funcționează continuu, impus de Stat, în folosul tuturor.

Astfel fiind, prestația pe care o fac locuitorii de la țară, e un serviciu public și art. 131 din legea de organizare nu avea nevoie să precizeze dacă magistrații sunt scutiți de plata în bani a impozitului de prestație, de oarece, cum am arătat mai sus, obligațiunea de a plăti prestația este facultativă, și din moment ce magistratul e scutit de serviciul public al înținerii drumurilor, e nulă față de el obligația facultativă de a plăti prestația în bani, deși această prestațiune ar fi posibilă.

c) Al treilea considerent al sentinței e inutil: din moment ce stabilești că magistratul, nefiind scutit de prestație, el legal figurează pe tabolu, nu mai poate fi vorba de o inexactitate pedepsită de art. 37 l. dr.; la ce să mai arăți că prin acest fapt nu rezultă reaua credință a inculpaților sau cupă?

Acest considerent e trecut numai dintr-o eroare de redacțiune.

Intrădevar, atât ministerul public cât și apărarea, au susținut că chiar dacă magistratul ar fi scutit de prestație, inculpații sunt nevinovați și urmează a fi achitați, de oarece nu se dovedește „reaua credință”.

S'a răspuns în ședință că art. 37 din legea drumurilor, consideră întocmirea inexactă a tabloului de prestație, ca contravenție sau delict, după cum trecerea e făcută sau nu cu rea credință; că lăsând la aprecierea Tribunalului împrejurările de fapt din care se deduce reaua credință, inculpații neapărat urmează a fi condamnați, pentru contravențiunea comisă de a fi trecut pe tablou pe o persoană scutită de prestație; la contravențiuni, legea pedepsind simpla violare materială a legii: „malgré la bonne foi de l'agent, alors même que celui-ci ignorait qu'il violait la loi: on le considère, pour le punir, comme coupable d'imprudence, de négligence à s'instruire et se renseigner” (Vidal-Magnol, ed. 1921, pag. 105).

În rezumat, Tribunalul trebuia să constate că obligațiunea plății prestației este o obligație facultativă, că magistrații fiind scutiți de orice serviciu public străin funcțiilor lor, sunt scutiți de prestația prevăzută de art. 21 l. dr.; că din moment ce sunt scutiți de prestația în natură, nu pot fi obligați să se libereze de ea plătiind-o în bani, înlesnirea prevăzută în art. 24 l. dr., fiind o obligațiune facultativă, a cărei existență legală atârână de valabilitatea obligațiunii principale; că din moment ce obligația principală e

nulă față de magistrat, nulă e și obligația facultativă.

Constatând că deși scutit, magistratul a fost trecut în tablou, Tribunalul avea de examinat împrejurările de fapt ale înscrierii, pentru ca să vadă că au fost sau nu rea credință și apoi să condamne pe inculpați fie pentru contravenție fie pentru delict, conform art. 37 din legea drumurilor.

Soluția tribunalului e nejuridică, iar sentința e redactată cu neîngrijire, omițându-se multe din susținerile părților.

AL. KOSTACHI

Jud. aj. al Jud. Rurale Cazaci. — Dâmbovița

A apărut: **CONDIȚIUNEA JURIDICA A COPILULUI NATURAL**, în *Dreptul Comparat* de *Nicolae Vrăbiescu*, Doctor în științele juridice de la Facultatea de Drept din Paris. Avocat. Vol. cuprinde 314 pag. *Prețul 200 Lei.*

REGIMUL INTERNAȚIONAL AL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMANIA, de *Dr. Florian Porescu*, cu o Prefață de Prof. Anibal Teodorescu. *Prețul 200 lei.*

A apărut **STAREA DE ASEDIU ACTUALA** împreună cu textele referitoare din Constituție, legea stării de asediu din 1864, legea declarării stării de asediu din 1916, toate decretalele până astăzi precum și jurisprudența Înaltei Curți de Casație de *Gr. D. Grecul*, avocat, cu o prefață de *Colonelul N. C. Homoriceanu*, avocat.

CONTENCIOSUL ACTELOR ADMINISTRATIVE de **AUTORITATE**, (Doctrină, jurisprudență, drept comparat) de Profesor *Mihail Iorgulescu*, Dr. în drept și filozofie, avocat. (Editura „Curierul Judiciar”). — *Lei 150.*

A apărut: **DESPRE TESTAMENTE**, ed. II, revăzută, mărită și complectată cu Doctrina și Jurisprudența la zi, de *N. Jac Constantinescu*, consilier la Curtea de Apel București. *Prețul 300 lei.*

A apărut: **LEGEA AMNISTIEI** din 6 Ianuarie 1928, comentată de *Dr. E. C. Decusară* cu expunere de motive. *Prețul 30 lei.*

A apărut: **DESPRE MORATORIU** de *Dr. N. Ionescu*, judecător de ședință Tribunalul Bihor, *Prețul lei 40.*

LEGEA STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PUBLICI cu Regulamentul, comentată și adnotată de *R. Dimiu*, judecător la Trib. Prahova, cu Expunerea de motive. Desbateri parlamentare și Jurisprudența. *Prețul 140 lei.*

LEGEA RECRUTĂRII, complectată la zi, după ediția oficială a Ministerului de Război. *Prețul 120 lei.*

OCAZIONAL se poate procura, în condițiuni avantajoase, 74 vol. *Révue critique de Legislation et de Jurisprudence*, în stare perfectă și legate cu piele la cotor. Amatorii se vor adresa la Librăria „Curierul Judiciar”, București, Artei 5. — *Prețul 150 lei volumul.*